

**בבית המשפט המחוזי
בתל אביב-יפו**

ת"צ 13982-05-13
ת"צ 21007-05-13
ת"צ 21017-05-13
ת"צ 27796-05-13
ת"צ 38945-10-13

בפני כב' סה"נ השופטת רחל ברקאי

בענין:

עפר בר,

ע"י ב"כ בד', לדרמן ושות'
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב 6492108
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

התובע בת"צ 13982-05-13 נגד כלל;

- נגד -

כלל חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ משרד פישר ושות'
מדרך מנחם בגין 146, תל אביב 6492103
טל': 03-6944111, פקס': 03-6091116

הנתבעת בת"צ 13982-05-13;

ובענין:

נוימן נעמי,

ע"י ב"כ בד', לדרמן ושות'
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב 6492108
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

הנתבעת בת"צ 21007-05-13 נגד הפניקס;

- נגד -

הפניקס חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ ארנון, תדמור-לוי ושות'
ממרכז עזריאלי 5, המגדל המרובע, תל אביב 67025
טל': 03-6087835, פקס': 03-6087716

הנתבעת בת"צ 21007-05-13;

ובענין:

1. ענבר סולומון,

2. יפית מרקוב סוזן,

שניהם ע"י ב"כ בד', לדרמן ושות'
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב 6492108
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

התובעות בת"צ 21017-05-13 נגד מגדל;

- נגד -

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ משרד פישר ושות'
מדרך מנחם בגין 146, תל אביב 6492103
טל': 03-6944111, פקס': 03-6091116

הנתבעת בת"צ 21017-05-13;

ובענין:

1. אסף שילה,

2. גילה שי,

שניהם ע"י ב"כ בד', לדרמן ושות'
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב 6492108
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

התובעים בת"צ 27796-05-13 נגד הראל;

- נגד -

הראל חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ ארנון, תדמור-לוי ושות'
ממרכז עזריאלי 5, המגדל המרובע, תל אביב 67025
טל': 03-6087835, פקס': 03-6087716

הנתבעת בת"צ 27796-05-13;

ובענין:

עדי ישראלי,

ע"י ב"כ בד, לדרמן ושות'
מדרך מנחם בגין 156, תל אביב 6492108
טל': 03-6932833, פקס': 03-6932834

התובע בת"צ 13-10-38945 נגד איילון;

- נגד -

איילון חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ משרד עוה"ד לויתן, שרון ושות'
מרחוב יגאל אלון 57, תל אביב 67891
טל': 03-6886768, פקס': 03-6886769

הנתבעת בת"צ 13-10-38945;

הסדר ובקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית **בת"צ 13-05-21017 בין ענבר סולומון ואח' לבין מגדל חברה לביטוח**

[לפי ס' 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006]

הצדדים מתכבדים להודיע לבית המשפט הנכבד, כי במסגרת הליך הגישור שניהלו בפני המגשר עו"ד ד"ר עמוס גבריאלי, הגיעו להסדר פשרה בתובענה ייצוגית שבכותרת. במהלך הליך הגישור הסתייע המגשר במומחה רו"ח אהוד רצאבי (להלן: **"המומחה"**) לצורך קביעת היקף הסכומים שיגיעו לחברי הקבוצה וכן לשם קביעת אופן התשלום לחברי הקבוצה.

בשים לב לפרק הזמן הממושך שנדרש לנסח את הסכם הפשרה המורכב למן המועד בו הודע לכב' בית המשפט על הגעת הצדדים להסדר, לנוכח הארכות הרבות שהתבקשו על ידי הצדדים בשל כך, ועל מנת לקדם את בחינת הסדר הפשרה, מוגש עתה ההסדר לבית המשפט הנכבד, תוך שמכתב המגשר והדוח של המומחה רו"ח רצאבי יוגשו (באופן חסוי) (להלן: **"הדוח"** או **"דוח רצאבי"** או **"דוח המומחה"**) לבית המשפט הנכבד, עם השלמת ניסוחם - בתוך 60 ימים.

על מנת לאפשר קידום בחינת ההסדר, יתבקש כב' ביהמ"ש להורות על ביצוע פרסום המודעות כבר עתה, כאשר עם הגשת דוח המומחה ומכתב המגשר החסויים לכב' בית המשפט, יועברו אף הם, במקביל, לידי ב"כ היועמ"ש קודם למועד בו יתבקש למסור עמדתו ביחס להסדר.

בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את הסדר הפשרה כהסדר פשרה בתובענה ייצוגית וליתן לו תוקף של פסק-דין. במסגרת זו - ובהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: **"חוק תובענות ייצוגיות"** או **"החוק"**) - מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כמפורט להלן:

(א) להורות על פרסום מודעות - בשני עיתונים יומיים נפוצים - בדבר הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית בהתאם להוראות סעיף 25(א)(3) לחוק, בנוסח אשר יוגש לבית המשפט הנכבד, כמו גם יתר הנספחים בתוך 7 ימים (להלן: **"ההודעה הראשונה"**);

(ב) להורות על משלוח ההודעה הראשונה, בצירוף העתק מהבקשה לאישור הסדר הפשרה - ליועץ המשפטי לממשלה, למנהל בתי המשפט ולממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון, כאמור בסעיף 18(ג) לחוק תובענות ייצוגיות ובתקנות 12(ד) ו-16 לתקנות תובענות ייצוגיות, התש"ע-2010 (להלן: **"תקנות תובענות ייצוגיות"** או **"התקנות"**);

(ג) להורות כי כל אדם שיש לו זכות להתנגד להסדר הפשרה, בהתאם להוראת סעיף 18(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, יגיש התנגדות מנומקת לבית המשפט הנכבד בתוך 45 יום ממועד פרסום ההודעה הראשונה;

(ד) להורות כי כל אדם אשר אינו מעוניין שהסדר הפשרה יחול עליו, יבקש מכב' בית המשפט, תוך 45 יום מפרסום ההודעה הראשונה, להתיר לו לצאת מן הקבוצה, בהתאם להוראת סעיף 18(ו) לחוק תובענות ייצוגיות (להלן: **"הודעת הפרישה"**);

- (ה) להורות כי בשל הטעמים שיפורטו להלן, בנסיבות העניין אין צורך ואין מקום למינוי בודק (למעט מינוי המומחה כמפורט להלן), כאמור בסעיף 19(ב)(1) לחוק;
- (ו) בחלוף 45 ימים ממועד פרסום ההודעה הראשונה ובכפוף להגשת מכתב המגשר ודוח המומחה, ליתן להסדר הפרשה תוקף של פסק דין;
- (ז) לפסוק גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי-כוחו בהתאם להמלצת הצדדים, כמפורט להלן.
- בהתאם לדרישות ס' 18(ב) לחוק, וס' 12(ב) לתקנות, בקשה זו נתמכת בתצהירי הצדדים ובאי-כוחם.

ואלה נימוקי הבקשה :

א. הרקע לתביעות הייצוגיות בתיקים שבכותרת ותמצית ההליכים שהתנהלו בגדרן

א.1. עניינן של התביעות

1. ביסוד התביעות שנדונו ביחד, עומדת הטענה, כי חברות הביטוח הנתבעות הפרו את הוראות סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (להלן: "**חוק חוזה הביטוח**"), בכך שלא הוסיפו ריבית לתגמולי ביטוח ששולמו על ידן למבוטחיהן בכל פוליסות הביטוח המשווקות על ידן בחלוף 30 יום מיום מסירת תביעות הביטוח.
2. סוגיית הליבה שנדונה בגדר ההליכים היתה מהו "יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתווסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח -
 - 2.1. האם כטענת חברות הביטוח - "יום מסירת התביעה" הוא המועד בו היתה בפני חברת הביטוח תביעת ביטוח הניתנת לבירור החבות על-ידה. היינו, המועד בו התקבל אצל חברת הביטוח המסמך המהותי האחרון הדרוש עבורה לבירור החבות על פי תנאי הפוליסה.
 - 2.2. או שמא, האם כטענת התובעים המייצגים - "יום מסירת התביעה" הוא המועד בו התקבלה לראשונה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, פניה המעידה על כך, שהמבוטח (או צד ג' או המוטב) מעוניין לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו.
3. כב' בית המשפט קיבל את טענות התובעים כמפורט בהחלטת האישור ובפסק הדין החלקי, ביחס להגדרה של יום מסירת התביעה כדלהלן:

"המועד שבו התקבלה לראשונה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המוקדם, פניה המעידה על כך, שהמבוטח (או צד ג' או המוטב) מעוניין לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו. הודעה, להבחין מתביעה, היא כאשר המבוטח מודיע במפורש, שאינו מעוניין להפעיל את הפוליסה ולקבל תגמולי ביטוח וכי ההודעה היא למען הזהירות בלבד." (בעמ' 13 לפסק הדין החלקי).
4. עסקינן בתובענות רחבות היקף, שחלות על כל הפוליסות שמשווקות כל אחת מן הנתבעות, ושעליהן חלות הוראות סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח, על פני תקופה של למעלה מ-16 שנה (מ-3 שנים קודם להגשת התביעות (קרי: החל מחודש מאי 2010) ועד למועד בו יינתן פסק דין מלא בתובענה לגופה), ובגדרן מיוצגים כל המבוטחים, הצדדים השלישיים והמוטבים בכל הפוליסות.
5. במסגרת התובענות נטען על ידי התובעים, כי מטרת חקיקת סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח, היתה לתמרץ את חברות הביטוח לבדוק ולטפל בתביעות ביטוח במהירות לרווחתם של כלל המבוטחים, צדדים שלישיים ומוטבים בכל פוליסות הביטוח.
6. מנגד, טענו הנתבעות, בין היתר, כי התמרץ מושא סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח יכול להיות רלוונטי אך ורק החל מהמועד שבו עומדת בפני חברת הביטוח דרישה לתשלום תגמולי ביטוח הכוללת מידע ומסמכים באופן שמאפשר את בירורה על ידי חברת הביטוח.

7. בהכריעו לטובת הקבוצות, עמד כב' בית המשפט על החשיבות הציבורית הרבה של התובענות דנא, כמו גם על היותן דוגמא לצורך בתובענות ייצוגיות בגדרן מושגות מלוא המטרות של מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו. ר' למשל, סעיף 55 להחלטת האישור.
8. כמפורט בפרק א/2 להלן, התובענות דנן, עברו כמעט את כל המשוכות והשלבים בגדר הליך של תובענה ייצוגית; ובכלל זה: (א) אישור התובענות כייצוגיות; (ב) מחיקת בר"ע שהוגשה על החלטת האישור בהמלצת מותב תלתא של ביהמ"ש העליון; (ג) פסק דין חלקי של ביהמ"ש המחוזי המאשר את התובענה לגופה - שניתן לאחר הליך חקירות ממושך שכלל עשרות עדים ומומחים והגשת סיכומים; (ד) מינוי מומחה מטעם בית המשפט לכימות נזקי הקבוצה; (ה) שורה של החלטות נוספות שניתנו על ידי בית המשפט לצורך הדרכת המומחה; (ו) ושלושה הליכי גישור מורכבים, שרק האחרון שבהם, בפני המגשר, עו"ד ד"ר גבריאל, הצליח.
9. בסופו של יום, לאחר למעלה מ-13 שנות התדיינות, ובתום מאבק משפטי ממושך (לרבות הליכי הוכחות במסגרתם נחקרו למעלה משלושים עדים), נחתם הסדר פשרה, הכולל, בין היתר:
- 9.1. **פיצוי חסר תקדים של עשרות מיליוני שקלים על ידי כל נתבעת וסכום מצטבר של מאות מיליוני שקלים על ידי כל הנתבעות** - במסגרת ההסדר, משלמת מגדל פיצוי בסך של 56,953,000 ₪ המהווה פיצוי בשיעור משמעותי ביותר מנזקי העבר, כפי שיובהר, להערכת מגדל בדוח המומחה, בשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה. הסכום הכספי ישולם לחברי הקבוצה ולקרן לתובענות ייצוגיות על בסיס המנגנון המפורט בסעיף 35 להלן.
- 9.2. **הסדרה עתידית מפורטת בנוגע לתשלום ריבית על תגמולי ביטוח** - באמצעות הנחיות ברורות ואחידות לכל הנתבעות, אודותן מפורט בסעיף 36 להלן, המגשימות את הרציונל שבחוק חוזה ביטוח, לרבות כפי שנקבע בפסק הדין החלקי ובהחלטות כב' בית המשפט שניתנו לאחריו, אשר שוויה לציבור כפי שיובהר, להערכת הנתבעות, בדוח המומחה הינו זהה לפחות לשווי הפיצוי בגין העבר הניתן בנוסף להסדרה העתידית.
- 9.3. כפי שנקבע כאמור על ידי כב' סה"נ השופט יצחק ענבר, המדובר בתובענה הנוגעת כמעט לכל מבוטח, מוטב וצד שלישי שקיבל ויקבל בעתיד תגמולי ביטוח.
10. כלומר, התובענות שבכותרת הניבו לציבור הסדר פשרה חסר תקדים, הן בהיקפו, הן בהיקפי הפיצוי בגין העבר והן באשר לתועלת העתידית, המגשימים במלואם את מטרות חוק תובענות ייצוגיות - מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

2.א. ההליכים שנוהלו בגדר התובענות

11. ההליכים בתיק דנא כוללים חמש תובענות ייצוגיות (המתנהלות על פני 13 שנים, מאז שנת 2013), כדלקמן:
- 11.1. ת"צ 13982-05-13 בר' נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (הוגשה ביום 7.5.2013).
- 11.2. ת"צ 21007-05-13 נוימן נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (הוגשה ביום 12.5.2013).
- 11.3. ת"צ 21017-05-13 סולומון ואח' נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (הוגשה ביום 12.5.2013).
- 11.4. ת"צ 27796-05-13 שילה ואח' נגד הראל חברה לביטוח בע"מ¹ (הוגשה ביום 16.5.2013).
- 11.5. ת"צ 38945-10-13 ישראלי ואח' נגד איילון חברה לביטוח בע"מ (הוגשה ביום 17.10.2013).
12. **שורה של מותבים בבית המשפט המחוזי דנו בתיק ונכנסו לעובי הקורה של המחלוקות שבו, ובכלל זה:**
- 12.1. **החלטת האישור** - כב' סה"נ השופט בדימוס יצחק ענבר אשר אישר את התובענות כייצוגיות בהחלטתו מיום 30.8.15.

¹ ביום 19.5.2013 הגישה גב' גילה שי בקשת אישור בטענות דומות כנגד הראל. בהסדר דיוני בין הצדדים מיום 7.11.2013, הוסכם על הוספת גב' גילה שי כמבקשת נוספת בת"צ 27796-05-13, תוך שהוסכם ששני המבקשים ייוצגו ע"י עו"ד בך לדרמן ושות', ובקשת האישור של גב' גילה שי תימחק. בהחלטת כב' בית המשפט מיום 10.11.2013 ניתן תוקף של החלטה להסדר הדיוני הנ"ל.

12.2. **פסק הדין החלקי** - כב' השופט רחמים כהן אשר הכריע בתובענות הייצוגיות לגופן בשלב העיקרי בפסק הדין החלקי מיום 28.2.21.

12.3. **החלטות באשר לאופן עבודת המומחה מטעם בית המשפט** - כב' המותב הנוכחי (סה"נ כב' השופטת רחל ברקאי), אשר נתן מספר החלטות הבהרה והנחיה בקשר עם עבודת המומחה מטעם בית המשפט בעקבות בקשות למתן הוראות, ובכללן: ההחלטות מיום 20.8.23, מיום 11.4.24 ומיום 27.2.25.

13. **בנוסף לכך, נדון התיק מספר פעמים בפני בית המשפט העליון במסגרת מספר הליכים ערעוריים שהוגשו במהלך ניהול התובענות, כדלקמן:**

13.1. **ההליך הערעורי הראשון על החלטת האישור (רע"א 6986/15)** - בקשת רשות הערעור שהגישו הנתבעות על קביעות החלטת האישור שניתנה בתיק דנא בקשר עם השלכת פסק הדין שניתן **בענין מסיקה**² על ענייננו ובקשה לעיכוב הליכים; התובעים המייצגים הגישו תשובות לבקשה לעיכוב הליכים ולבקשת רשות הערעור; בתום דיון שהתקיים ביום 3.8.2016 בפני מותב תלתא בבית המשפט העליון (כב' השופטים י. עמית, צ. זילברטל, וע. ברוך) קיבלו הנתבעות את המלצת בית המשפט העליון ומחקו את בקשת רשות הערעור שהגישו על החלטת האישור תוך שמירה על מלוא טענותיהן וזכותן להגיש ערעור בטענות אלה ו/או אחרות (שלא נכללו בבקשת הרשות לערער) במסגרת ערעור על פסק הדין הסופי לגופן, ככל שיבחרו לעשות כן.

13.2. **ההליך הערעורי השני בענין היקף הקבוצה (רע"א 2568/19)** - בקשת רשות ערעור שהגישו התובעים המייצגים על החלטת כב' השופט רחמים כהן מיום 12.3.2019, בגדרה נקבע כי ההכרעה בבקשת התובעים המייצגים להרחיב את הגדרת הקבוצה בהתאם לסעיף 10(ב) לחוק תובענות ייצוגיות תינתן יחד עם פסק הדין; בקשת רשות הערעור שהגישו התובעים המייצגים נדחתה בפסק דינו של בית המשפט העליון 14.5.2019 (מפי כב' השופטת ע. ברוך), תוך שנקבע כי מדובר בהחלטה דיונית המצויה בשיקול דעת הערכאה הדיונית; יצוין כי בהמשך, משניתן פסק הדין החלקי, הורחבה הקבוצה כפי בקשת התובעים המייצגים, עד למועד פסק הדין החלקי.

13.3. **ההליך הערעורי השלישי על פסק הדין החלקי (רע"א 3417/21)** - הליך ערעורי שנקטו הנתבעות על פסק דינו החלקי ובקשה לעיכוב הליכים; בהחלטת ביהמ"ש העליון (מפי כב' השופטת ד. ברק-ארז) מיום 23.6.2021 ניתן צו עיכוב הליכים עד להכרעה בבקשת רשות הערעור לגופה (משיקולי מאזן הנוחות); לאחר שהוגשה תשובת התובעים המייצגים לבקשת רשות הערעור לגופה, ניתן ביום 9.11.2022 פסק דינו של בית המשפט העליון (מפי כב' השופטת ע. ברוך) בגדרו נדחתה בקשת רשות הערעור תוך שנשמרה זכותן של הנתבעות לערער על פסה"ד הסופי (לרבות בדבר הפרשנות הנכונה שיש ליתן לסעיף 28 לחוק חוזה ביטוח) לכשיינתן.

14. **במהלך 13 וחצי השנים שבהן נוהל התיק בפני כב' בית המשפט דנא, ניהלו הצדדים ביניהם שלושה הליכים גישוריים:**

14.1. **ההליך הגישורי הראשון - בפני כב' השופטת בדימוס אורית אפעל גבאי** - בשלב הדיון בבקשת האישור. ההליך הגישורי הראשון התנהל במהלך שנת 2015 והסתיים מבלי שנשא פרי.

14.2. **ההליך הגישורי השני - הליך קדם גישורי חשאי שניהלו הצדדים בפני כב' הנשיאה השופטת בדימוס הילה גרסטל** - בשלב הדיון בתובענה העיקרית בטרם מתן פסק הדין החלקי. ההליך הגישורי השני הנ"ל התנהל בין חודש יולי 2017 לחודש ינואר 2018 והסתיים גם הוא מבלי שנשא פרי.

14.3. **ההליך הגישורי השלישי - הליך הגישור הנוכחי שהתנהל בפני המגשר עו"ד ד"ר עמוס גבריאל** - החל מיום 25.6.2024, שנוהל בשלב הנוכחי של התיק תוך כדי עבודת המומחה מטעם בית המשפט, ואשר בסופו

² ת"א (מחוזי ת"א) 1425/08, 1649/08, 1781/08, 1351/08 [נבו 23.3.2010].

עלה בידי הצדדים להגיע להסדר פשרה זה, המבוסס על הצעת המגשר, אשר לטעמם הינו הסדר ראוי, הוגן וסביר, והוא המונח כעת בפני כב' בית המשפט לאישור.

במסגרת הליך הגישור השלישי, לא רק שהמגשר הביא את הצדדים להסכמה על סכום הפיצוי לעבר ואופן תשלומו, אלא שהמגשר אף היה שותף פעיל בגיבוש ההסדרה העתידית. על-כן, ההסדרה המוגשת במסגרת הסכם פשרה זה מבוססת על הצעת המגשר אשר הונחה בפני הצדדים.

15. **במהלך השלב העיקרי של ניהול ההליך, הוגשה שורה ארוכה של כתבי טענות שהעיקריים שבהם הינם אלה :**

כתב תביעה מתוקן ; כתב הגנה ; כתב תשובה לכתב ההגנה ; בהמשך לכך, הוגשו כתבי טענות רבים בקשר עם טענות הנתבעות לפיהן יש לקבוע כי הדין מחיל כללים שונים של "יום מסירת התביעה" בכל ענף ביטוח בנפרד, ולא כלל אחיד כפי שנקבע בהחלטת האישור ובפסק הדין החלקי :

15.1. ביום 28.2.2017 הוגש נייר עמדה ראשון מטעם הנתבעות.

15.2. ביום 15.4.2017 הוגשה תגובת התובעים המייצגים לנייר העמדה מטעם הנתבעות.

15.3. ביום 27.6.2017 הוגשו תשובות הנתבעות לתגובת התובעים המייצגים בעניין נייר העמדה מטעם הנתבעות.

15.4. ביום 30.7.2017 הוגשה תגובת התובעים המייצגים לתשובות הנתבעות לתגובת התובעים המייצגים לנייר העמדה מטעם חברות הביטוח.

15.5. בהמשך לכך, הוגשו שורה נוספת של כתבי טענות נוספים בסוגייה זו, בין חודש אוקטובר 2017 לבין חודש דצמבר 2018.

15.6. בהמשך לכך, בהחלטת כב' בית המשפט מיום 2.1.2019 נקבע כי הסוגיות שפורטו בכתבי הטענות לעיל תוכרענה בפסק הדין ולא בהחלטת ביניים, תוך שניתנו לצדדים הוראות להגשת תצהירי עדות ראשית מטעמם, מבלי להתייחס לנוק, לכימות הנזק, ולדרכי הוכחת הנזק.

16. **לאחר מכן, הגישו הצדדים תצהירי עדות ראשית מטעמם ; התובעים הגישו 7 תצהירים בעוד הנתבעות הגישו 24 תצהירים (לרבות עדים מומחים), כדלקמן :**

16.1. 12 עדים מטעם כלל.

16.2. 6 עדים מטעם מגדל.

16.3. 2 עדים מטעם הפניקס.

16.4. עד אחד מטעם הראל.

16.5. 4 עדים מטעם איילון.

17. **במהלך 4 ישיבות הוכחות** (שהתקיימו בימים 9.7.2019, 11.7.2019, 14.7.2019, 24.7.2019) שהתנהלו מבוקר ועד ערב, נחקרו בחקירות שתי וערב 31 עדים (24 העדים מטעם הנתבעות ו-7 המצהירים מטעם התובעים).

18. **במהלך השנים התקיימו 15 דיונים בפני בתי המשפט, כדלקמן :**

18.1. דיון קדם משפט מיום 22.2.2015 בשלב בקשת האישור (בפני כב' סה"נ השופט י' ענבר).

18.2. דיון השלמת סיכומים בעל פה שהתקיים ביום 7.7.2015 (בפני כב' סה"נ השופט י' ענבר).

18.3. דיון קדם משפט שהתקיים ביום 25.10.2015 בשלב העיקרי לאחר אישור התובענה כייצוגית (בפני כב' סה"נ השופט י' ענבר).

18.4. דיון קדם משפט שני בשלב העיקרי שהתקיים ביום 19.1.2016 (בפני כב' סה"נ השופט י' ענבר).

18.5. דיון בבית המשפט העליון ברע"א 6986/15 ביום 3.8.2016 (בפני כב' השופטים יצחק עמית, צבי זילברטל, וענת ברוך).

18.6. דיון קדם משפט שלישי בשלב העיקרי שהתקיים ביום 13.10.2016 (בפני כב' השופט רחמים כהן, לאחר פרישתו של כב' סה"נ י' ענבר מכס השיפוט).

- 18.7. דיון קדם משפט רביעי בשלב העיקרי שהתקיים ביום 27.4.2017 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.8. דיון קדם משפט חמישי בשלב העיקרי שהתקיים ביום 2.1.2019 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.9. דיון הוכחות ראשון בשלב העיקרי שהתקיים ביום 9.7.2019 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.10. דיון הוכחות שני בשלב העיקרי שהתקיים ביום 11.7.2019 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.11. דיון הוכחות שלישי בשלב העיקרי שהתקיים ביום 14.7.2019 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.12. דיון הוכחות רביעי בשלב העיקרי שהתקיים ביום 24.7.2019 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.13. דיון קדם משפט לקביעת סדרי הגשת סיכומים מיום 8.6.2020 (בפני כב' השופט רחמים כהן).
- 18.14. דיון בשלב עבודת המומחה מטעם ביהמ"ש שהתקיים ביום 21.2.2023 (בפני כב' המותב הנוכחי, לאחר פרישתו מכס השיפוט של כב' השופט רחמים כהן).
- 18.15. דיון שני שהתקיים בשלב עבודת המומחה ביום 9.4.2024 (בפני כב' המותב הנוכחי).
19. **כתיבת סיכומים בכתב** - כתבי סיכומים הוגשו ע"י הצדדים הן בשלב בקשת האישור עובר להחלטת האישור (לרבות סיכומי תשובה והשלמת סיכומים בעל פה), והן בשלב העיקרי עובר לפסק הדין החלקי, על פני מאות עמודים. במסגרת הסיכומים נדונו גם סוגיות משפטיות נוספות, כמו למשל:
- 19.1. השאלה אם הסדר פשרה **בענין מסיקה** שאושר בעבר בתביעת מבוטחים נגד חברות הביטוח ב"מתווה סבו" הקים מעשה בית דין כלפי הקבוצות ו/או הקנה לחברות הביטוח אפשרות להסתמך על "הרשאה חוקית" לפי סעיף 6 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת הנזיקין**"). התובעים הגישו בענין זה טיעון משפטי נרחב שסוקר את המצב גם בדין האמריקאי.
- 19.2. השאלה האם סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח חל גם ביחס לתביעות של צדדים שלישיים, או שמא רק ביחס לתביעות של מבוטחים ומוטבים.
- 19.3. האבחנה בין "הודעה" על מקרה ביטוח (הנוכרת בסעיפים 22 ו- 23 לחוק חוזה הביטוח) לבין "תביעת ביטוח", כאשר נקבע כי - "**הודעה, להבחין מתביעה, היא כאשר המבוטח מודיע במפורש, שאינו מעוניין להפעיל את הפוליסה ולקבל תגמולי ביטוח וכי ההודעה היא למען הזהירות בלבד**" (בעמ' 14 לפסק הדין החלקי).
- 19.4. שאלת שיקול דעתו של בית המשפט בקשר עם הרחבת הקבוצה המיוצגת בהתאם לסמכותו על פי הוראת סעיף 10(ב) לחוק תובענות ייצוגיות.
- 19.5. מעמדם של הסדרי פשרה וסופיות ההליכים בכל הנוגע לתשלום ריבית.
- 19.6. מועד תחילת החיוב בריבית בהתאם להגדרות מקרה הביטוח בפוליסות השונות.
- 19.7. שאלת החיוב בריבית על תשלומים דחויים או תשלומים שהוערכו במועד מאוחר למועד מסירת התביעה, לאור סעיף 28ב' לחוק חוזה הביטוח.
- 19.8. שאלת החיוב בריבית על תשלומים מהוונים.
- 19.9. ועוד.
20. **הליכים בקשר עם עבודת המומחה מטעם בית המשפט** - לאחר מתן פסק הדין החלקי, ולאחר שנדחתה בקשת רשות הערעור שהגישו הנתבעות על פסק הדין החלקי לביהמ"ש העליון, החלה עבודת המומחה מטעם בית המשפט. גם בשלב זה, נמשכה ההתדיינות באופן אינטנסיבי:
- 20.1. ביום 12.1.2023 ניתנה ההחלטה בדבר מינוי המומחה מטעם בית המשפט.
- 20.2. נוכח סוגיות שהתעוררו בפני המומחה, נדרשו תכתובות רבות מול המומחה להצגת עמדות הצדדים.
- 20.3. ביום 7.6.2023 הוגשה בקשה למתן הנחיות מטעם המומחה.
- 20.4. לאחר שהוגשו תשובות הנתבעות ותשובות התובעים, ניתנה החלטת כב' בית המשפט מיום 20.8.2023 במסגרתה ניתנו הבהרות והוראות למומחה.

- 20.5. ביום 7.12.2023 הגישו הנתבעות בקשת הבהרה מטעמן בקשר עם עבודת המומחה.
- 20.6. לאחר שהוגשו תשובות התובעים ותגובות הנתבעות, ובקשות שונות נוספות בעניין זה, ניתנה ביום 11.4.2024 החלטת כב' בית המשפט במסגרתה הוכרעו המחלוקות שהתעוררו.
- 20.7. ביום 24.6.2024 הגיש המומחה מטעם בית המשפט בקשה נוספת למתן הנחיות מטעמו.
- 20.8. בהודעת עדכון שהגיש המומחה ביום 19.8.2024, דיווח המומחה כי "מדובר בעבודה בהיקף גדול במיוחד, המתבצעת מול חמש חברות, ונותרת לפנינו עבודה רבה", תוך שדיווח כי "לא ניתן להעריך את משך הזמן הדרוש להשלמתה".
- 20.9. ביום 27.2.2025, לאחר שהוגשו תשובות התובעים והנתבעות לבקשת ההנחיות מטעם המומחה, ניתנה החלטת כב' בית המשפט בבקשת ההנחיות, בגדרה ניתנו הנחיות נוספות למומחה.
21. **התיק דנא נוהל אפוא על פני 13 שנים בשלבים שונים ובשתי ערכאות. הן בערכאה הדיונית בפני בית המשפט המחוזי, הן בערכאות הערעור בהליכים הערעוריים שהוגשו:**
- 21.1. הן בשלב הדיון בבקשת האישור, בו הוגשו מלוא כתבי הטענות, ולאחר מכן סיכומים, וכתב סיכומים נגדי, וסיכומי תשובה, והשלמת סיכומים בעל פה, ובהליך הערעורי שנוהל בבית המשפט העליון על ההכרעה בקשר עם השלכת הסדר מסיקה על התביעות דנא;
- 21.2. הן בשלב הדיון בתובענה העיקרית עד פסק הדין החלקי לרבות ניירות עמדה וכתבי טענות רבים, והליכי הוכחות מורכבים על פני ארבעה ימי דיונים שלמים וחקירה של עשרות עדים מבוקר ועד ערב, ולאחר מכן כתב סיכומים, וכתב סיכומים נגדי, וסיכומי תשובה, וכן ההליכים הערעוריים שנוהלו בפני בית המשפט העליון;
- 21.3. והן בשלב עבודת המומחה שמונה מטעם בית המשפט לצורך מתן חוות דעת בדבר אופן חישוב סכום הפיצוי לציבור. כמפורט לעיל, עבודת המומחה התבררה כמורכבת ביותר, במהלכה נמשכה ההתדיינות בתיק סביב מחלוקות שהתעוררו אגב עבודת המומחה והובילו להחלטות ההבהרה של כב' בית המשפט מיום 20.8.2023, מיום 11.4.2024, ומיום 27.2.2025, תוך שעבודת המומחה נמשכת מעל שלוש שנים וחצי מאז מינויו בחודש ינואר 2023.
22. הסדר הפשרה המוגש כעת לאישור בית המשפט הנכבד, הינו אפוא פרי מאבק משפטי עיקש ונחוש על פני שנים.
23. הסדר הפשרה שהושג בתום הליך גישור אינטנסיבי, ארוך ומורכב, המבוסס על הצעת המגשר, הוא לגישת הצדדים ראוי, הוגן וסביר ונכון כי יאושר על ידי בית המשפט הנכבד, אשר יביא לכדי סיום סופי ומוחלט של ההליכים המשפטיים. הסדר הפשרה מעניק לחברי הקבוצה בגין העבר, פיצוי חסר תקדים בהיקפים של עשרות רבות של מיליוני שקלים **בכסף**, המהווה אחוז השבה משמעותי ביותר (כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה) וכן הסדרה עתידית מפורטת - המביאה באופן עקיף לטיפול מהיר ויעיל בתביעות ביטוח לרווחתם של כלל המבוטחים, המוטבים והצדדים השלישיים בכל תביעות הביטוח.
24. כאמור, מדובר בהסדר פשרה חסר תקדים מבחינת השלכות ההישג הצרכני שהוא מביא לציבור המגשים את כל מטרות חוק תובענות ייצוגיות ובכללן: מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

ב. ההסכמות שהושגו במסגרת הסדר הפשרה

25. במסגרת פרק ב' זה להלן, נציג את ההסכמות שהושגו במסגרת הסדר הפשרה.

ב.1. הגדרות

26. **במסגרת הסדר הפשרה ניתנו למונחים הבאים המשמעות הבאה:**

- 26.1. **"הקבוצה המיוצגת" או "חברי הקבוצה" או "הזכאים"** - כל זכאי (מבוטח, מוטב או צד שלישי) של מגדל חברה לביטוח בע"מ, אשר במהלך התקופה, שתחילתה ביום 12.5.2010 (שלוש שנים קודם להגשת התובענה ביום 12.5.2013) וסיומה במועד הקובע, קיבל מחברת מגדל, תגמולי ביטוח במסגרת כל אחת מסוגי פוליסות הביטוח ששווקו על ידה, מבלי שצורפה להם ריבית כדין.
- 26.2. **"התקופה הרלוונטית"** - החל מיום 12.5.2010 וכלה במועד הקובע.
- 26.3. **"המועד הקובע"** - היום בו יהפוך פסק הדין המאשר את הסדר הפשרה לחלוט.
- 26.4. **"החלטת האישור"** - החלטת כב' סה"נ השופט יצחק ענבר מיום 30.8.2015 לאשר את התובענות כייצוגיות.
- 26.5. **"פסק הדין החלקי"** - פסק הדין שניתן על ידי כב' השופט רחמים כהן ביום 28.2.2021 בגדרו התקבלו התובענות הייצוגיות לגופן.
- 26.6. **"החלטת בית המשפט העליון בערעור על פסק הדין החלקי"** - ההחלטה שניתנה על ידי כב' השופטת ענת ברון ביום 9.11.2022 ברע"א 3417/21 לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישו הנתבעות על פסק הדין החלקי.
- 26.7. **"ההחלטות הנוספות בקשר עם עבודת המומחה מטעם בית המשפט"** - החלטות נוספות שניתנו ע"י כב' בית המשפט במהלך עבודת המומחה מטעם בית המשפט, כדלקמן: החלטת כב' סה"נ רחל ברקאי מיום 20.8.23 בבקשה למתן הוראות שהגיש המומחה מטעם בית המשפט; החלטת כב' סה"נ רחל ברקאי מיום 11.4.24 בבקשת הבהרה שהגישו הנתבעות; החלטת כב' סה"נ רחל ברקאי מיום 27.2.25 בבקשה למתן הוראות שהגיש המומחה מטעם בית המשפט.
- 26.8. **"המומחה"** - רו"ח אהוד רצאבי שמונה בהתאם לפסק הדין החלקי בהחלטת כב' סה"נ השופטת רחל ברקאי מיום 12.1.2023 לשם קביעת היקף הסכומים שיגיעו לחברי הקבוצה וכן לשם קביעת אופן התשלום לחברי הקבוצה.
- 26.9. **"המגשר"** - עו"ד ד"ר עמוס גבריאלי אליו פנו הצדדים ביום 25.6.2024 ואשר בפניו נוהל הליך הגישור שהסתיים בהסדר פשרה זה.
- 26.10. **"הממונה"** - בעל תפקיד שימונה ע"י בית המשפט לצורך פיקוח על ביצוע הסדר הפשרה בהתאם לסמכותו על פי סעיף 20(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, ויפקח על ביצוע התשלומים לחברי הקבוצה מכוח הסדר הפשרה, כמפורט בהסדר זה להלן. הצדדים ממליצים למנות לתפקיד זה את רו"ח אהוד רצאבי בהתאם להצעת המגשר ונוכח מינויו כמומחה בית המשפט כאמור והיכרותו עם הנתונים ועם התיק.

2.ב. מרכיבי הסדר הפשרה

27. **פיצוי בגין העבר**
- מגדל תשלם לחברי הקבוצה³ פיצוי כספי כולל בגין העבר בסך של 56,953,000 ₪ (להלן: **"סכום הפיצוי הכולל"**) המהווה אחוז השבה משמעותי ביותר, כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה. הפיצויים לחברי הקבוצה (ולקרן, לפי העניין) ישולמו באופן המפורט בסעיף 35 להלן.

28. **הסדרה עתידית**

³ או לקרן, בהתאם למתווה התשלום המוסכם.

מגדל והנתבעות הנוספות תסדרנה את התנהלותן בהתאם להנחיות והכללים המפורטים בסעיף 36 להלן, בכל תשלומי התביעות על פי פוליסות הביטוח המשווקות על ידן המסדירות את יישום הוראות סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח והרציונל העומד בבסיסו, לעניין מועדי תשלום הריבית; מגדל והנתבעות הנוספות תנהגנה לפי הנחיות אלה אלא אם כן אילו מבין עקרונות אלה ישונו בעתיד בדין לרבות בהוראות המאסדר.

29. גמול ושכר טרחה

הצדדים ממליצים, כי **בנוסף** על הפיצוי לחברי הקבוצה אודותיו מפורט בסעיף 27 לעיל, ומבלי לגרוע ממנו, ובנוסף להסדרה העתידית, תשלם חברת מגדל גמול ושכ"ט על בסיס השיעורים המפורטים בטבלה המובאת בסעיף 47 להלן. כפי שיפורט בפרק 8/ב להלן, מבוקש לקבוע, כי הגמול ושכר הטרחה המומלצים יחושבו הן על בסיס התועלת שהפיקו חברי הקבוצה מהפיצוי בגין העבר והן על בסיס התועלת שיפיקו חברי הקבוצה בעתיד (כמפורט בדוח המומחה), באשר (כמפורט בסעיפים 52-61 להלן) המקרה דנא תואם לחריג שנקבע ברע"א 1394/24 **אופטיקה הלפרין בע"מ נ' זיס** (נבו, 24.4.2025) (להלן: "**ענין אופטיקה הלפרין**"), לפיו, התועלת העתידית "ניתנת לכימות על בסיס קריטריונים ברורים המשקפים את הערך הכספי של הסעד, שהועבר בפועל, ובעקבות התובענה הייצוגית". אגב כך, מבוקש להביא בחשבון כי עסקינן בתובענות ייחודיות וחסרות תקדים:

- 29.1. הן במורכבותן ובכך שהן עוסקות בכל הפוליסות המשווקות על ידי כל אחת מן הנתבעות;
- 29.2. הן במשך השנים שנוהלו ואלפי שעות העבודה שהושקעו בגדרן;
- 29.3. הן בכך שהתובענות עברו כמעט את כל התחנות והשלבים בהליך ייצוגי לרבות: החלטת אישור ופסק דין חלקי שהכריעו את שאלת האחריות, שלושה הליכי ערעור בבית המשפט העליון והגיעו לישורת האחרונה לפני פסק דין בתובענות לגופן ודיונים שונים בקשר עם עבודת המומחה.
- 29.4. הן בתועלת הכספית הגדולה שהניבו לקבוצה בגין העבר בדמות פיצוי מזומן בהיקף של עשרות מיליוני שקלים, המהווה שיעור משמעותי ביותר כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה.
- 29.5. הן בתועלת הכספית הגדולה שהתביעות הביאו בגין העתיד בכך שהן מבטיחות תשלום ריבית בהתאם לדין; כל זאת, כאשר גם תוך כדי ניהולן הביאו תביעות אלה להסדרה חלקית של השוק באמצעות שורה של פסקי דין בהם בתי המשפט הסתמכו על החלטת האישור ועל פסק הדין החלקי וחייבו לאורם חברות ביטוח בהוספה של ריבית שלא שולמה.
- 29.6. והן בכך שכתוצאה מההסדרה העתידית חברות הביטוח יבדקו את תביעות הביטוח במהירות וביעילות בהתאם לרציונל של סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח.

3.3. הפיצוי הכספי שתעניק הנתבעת במסגרת ההסדר

30. כאמור, הסכומים שתשלם מגדל לחברי הקבוצה בסך של 56,953,000 ש"ח, משקפים שיעור השבה משמעותי ביותר כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה.
31. במסגרת פסק הדין החלקי, הוגדרה הקבוצה עד למועד מתן פסק הדין החלקי; לאור העובדה שתחשיב הנזק, שייכלל בדוח המומחה מטעם בית המשפט כולל את מלוא הנזקים שהצטברו עד למועד החתימה על הסדר זה (ולקח אותם בחשבון לצורך חישוב היקף הפיצוי), מחד גיסא, ולאור העובדה שבהתאם להסדר זה מתקנות הנתבעות את התנהלותן העתידית באופן המגשים את עקרונות פסק הדין החלקי, מאידך גיסא, יתבקש בית המשפט הנכבד במסגרת אישור הסדר הפשרה להרחיב את הקבוצה ולהגדירה כאמור בסעיף 26.1 לעיל⁴.

⁴ יצויין, כי במסגרת התביעה התבקש לקבוע כי היא מכסה את מלוא הנזקים בגין מלוא התקופה עד אשר יינתן בה פסק דין סופי, כאשר בפסק הדין החלקי בתובענה דכאן מיום 28.2.2021 כבר הוראה התקופה הרלוונטית עד למועד מתן פסק הדין החלקי, וכאשר בהחלטתו

32. כאמור, במסגרת הליך הגישור הסתייע המגשר במומחה שמונה ע"י בית המשפט הנכבד, רו"ח אהוד רצאבי, לצורך קביעת היקף הסכומים שיגיעו לחברי הקבוצה וכן לשם קביעת אופן התשלום לחברי הקבוצה. למומחה נדרשים 60 ימים להשלמת ניסוח דוח המומחה ומבוקש להגישו - עם השלמתו - לבית המשפט הנכבד, בתוך 60 ימים. דוח המומחה יוגש במעטפה חתומה לכב' בית המשפט, אך לא ייסרק לתיק בית המשפט מפאת סודיות תוכנו.

4. מתווה תשלום הסכם הפשרה לחברי הקבוצה

33. בתיק דנא אין אפשרות מעשית לחשב את סכום הפיצוי הפרטני לכל חבר קבוצה, זאת, בין היתר, בשל הטעמים הבאים:

33.1. בהתחשב בכך שהסדר הפשרה הינו חסר תקדים בהיקפו ועוסק בכל פוליסות הביטוח ששיווקה מגדל, ובתגמולי ביטוח שהגיעו למבוטחים, למוטבים ולצדדים שלישיים על פני תקופה של למעלה מ-16 שנה נכון למועד חתימת הסדר פשרה זה, הרי שמדובר במצטבר במיליוני תביעות ביטוח, כאשר אין כל דרך מעשית לערוך תחשיב מדויק של סכומי הריבית שנצברו בכל תביעה ותביעה למן חלוף 30 יום ממועד מסירת כל תביעה ועד למועד התשלום.

33.2. כפי שנבדק על ידי המומחה מטעם ביהמ"ש, בחלק לא מבוטל מפוליסות הביטוח, אף לא מוגדרים שדות ברורים במערכות המחשב של מגדל מהם ניתן לשאוב בדיעבד נתונים אלה.

33.3. לאור סעיף 28(ב) לחוק חוזה הביטוח וכפי שנקבע בפסה"ד החלקי ובהחלטות הנוספות בקשר עם עבודת המומחה, כאשר תגמולי הביטוח משפים בגין תשלום דחוי, או כאשר שמאי אמד את הנזק למועד המאוחר למועד קרות הנזק וציין זאת מפורשות בחוות דעתו, או כאשר בוצע שערור של גובה הנזק למועד מאוחר לקרות האירוע הביטוחי והשערור כלל במפורש גם חישוב ריבית ממועד קרות מקרה הביטוח, יידחה מועד תחילת מירוץ הריבית בהתאם. לפיכך, בכל תביעה יש לבדוק האם מדובר בתשלומים אשר סעיף 28(ב) רלוונטי להם ואם כן, מתי נפרע התשלום הדחוי/לאיזה מועד נאמד הנזק/האם בוצע שערור שכלל ריבית ממועד קרות מקרה הביטוח. גם כאן מדובר בבדיקה פרטנית ידנית אשר לא ניתן לביצוע על ידי הסתמכות על מערכות המחשב שאינן כוללות נתונים אלו.

33.4. לצורך חישוב הריבית המגיעה יש לבחון בכל תיק גם האם שולמה ריבית על תגמולי הביטוח וריבית זו יש לנכות מהריבית המגיעה מיום מסירת התביעה.

33.5. בפסה"ד החלקי נקבעו הנחיות ספציפיות לתשלום ריבית לעבר במקרה של הסכם פשרה. בחינה זו היא פרטנית וידנית ולעיתים אין בתיק אינדיקציה מיחשובית לכך שהתיק הסתיים בהסדר פשרה.

33.6. לא כל התשלומים בתיק הם תשלומים למבוטחים/צדדים שלישיים. לעתים מתבצע תשלום לנותן שירותים או לספק הסדר (למשל למוסד הסדר) ויש להפחית תשלומי תביעות אלו מהתשלומים הכלליים בתיק.

33.7. על רקע זה, הסכימו הצדדים על מתווה תשלום כמפורט בסעיף 35 להלן. הסדר זה מתחשב בגובה התשלום שקיבל המבוטח/צד שלישי/מוטב ובמשך הזמן שחלף מפתיחת התביעה בהתאם לשדה הממוכן שקיים במערכת, על אף שלא תמיד מדובר במועד הגשת תביעה בהתאם לקביעות פסק הדין החלקי ועד למועד התשלום בפועל, וכן נלקחה בחשבון הפחתה במקרים שבהם יש אינדיקציה לפשרה.

של בית משפט נכבד זה מיום 11.4.24 נקבע כי הארכת התקופה הרלוונטית עד לפסק הדין הסופי תיבחן בהמשך. יצוין, עוד, כי ביום 27.6.2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב למען הזהירות בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ע"י ב"כ התובעת דכאן, נגד חברות הביטוח מגדל, הפניקס, הראל ואיילון, במסגרת ת"צ 62394-06-19 **יקיר ואח' נ' מגדל ואח'**, באותה עילה המתבררת בתיק דנא, בגין התקופה שעד למתן פסק הדין הסופי בתביעות אלה (להלן: **"תביעות יקיר"**). כמפורט בבקשת האישור בענין יקיר, היא הוגשה מטעמי זהירות בלבד על מנת לוודא כי חברות הביטוח תידרשנה לפצות את חברי הקבוצות עד למועד מתן פסק הדין הסופי, וזאת, מבלי לגרוע בטענת התובעים שהתביעה דנא מכסה את מלוא הנזקים עד למועד פסק הדין הסופי. כן, יצוין, כי בהתאם להחלטה מיום 21.11.2021, עוכבו ההליכים **בתביעות יקיר** עד למתן פסק הדין הסופי בתביעה הייצוגית דנא. לאחר מתן פסק הדין כאן, המייתר את **תביעות יקיר**, תוגש בקשה מוסכמת מטעם הצדדים לאישור מחיקת **תביעות יקיר** ללא צו להוצאות.

33.8. כאמור בחלוף 60 ימים ממועד הגשת הסדר זה יוגש לבית המשפט הנכבד מכתב המגשר וכן דוח המומחה, רו"ח אהוד רצאבי, אשר לאחר שלוש שנים וחצי של עבודה שביצע למן מינויו לתפקיד ביום 12.1.2023, מאשר אף, בין היתר, כי בנסיבות העניין, אין דרך מעשית לערוך תחשיב פרטני של נזקי כל אחד מחברי הקבוצה.

ב.5. ביצוע התשלומים של סכום הפיצוי הכולל לחברי הקבוצה

34. לא יאוחר מחלוף 45 ימים מהמועד הקובע תעביר מגדל לחשבון נאמנות, אותו ייפתח הממונה כאמור להלן, את סכום הפשרה והוא יבצע את התשלומים לחברי הקבוצה, תוך שיפעל להשקיע את הכספים באפיקים ללא סיכון ובאופן הנושא פירות, עד לביצוע התשלום בפועל לחברי הקבוצה או לקרן.

35. ביצוע התשלומים לחברי הקבוצה מכוח הסדר הפשרה יבוצע כאמור ע"י הממונה על פי המתווה המפורט להלן:
א. בכל ענף ביטוח יקבע לכל תביעה סקורינג שהוא מכפלה של "ניקוד תקופה" * "ניקוד סכום תשלום"; במקרים בהם תביעת הביטוח הסתיימה בפשרה יוכפל סכום "ניקוד התקופה" * "ניקוד סכום התשלום" גם ב"פקטור קיום פשרה". הניקוד יינתן בהתאם לרישום במערכות החברה. רישום זה יגבר על כל ראיה אחרת, אף אם תוצג על ידי זכאי.

ב. "ניקוד תקופה" -

משך הזמן שחלף ממועד בו יש רישום ראשון במערכת המידע של החברה בדבר הודעה/תביעה בגין קרות מקרה הביטוח (מובהר כי המועד הרשום במערכות יחשב המועד הקובע ולא מועד אחר, ככל שקיים, במסמכים הקיימים החברה), ועד למועד התשלום הראשון בקשר לתביעה.

הניקוד:

עד 30 ימים - ללא ניקוד

31 ימים - 180 ימים - נקודה אחת

181 ימים עד שנה - שתי נקודות

מעל שנה - שלוש נקודות

ג. "ניקוד סכום תשלום" -

בתשלום עיתי - התשלום הראשון בלבד.

בתשלום שאינו עיתי - סך כל התשלומים ששולמו לזכאי⁵ בקשר עם התביעה, בערך נומינלי (במקרה של סכום עשרוני יעוגל למספר שלם, בהתאם לכללי העיגול).

הניקוד:

עד 25,000 ש"ח - נקודה אחת

25,001 עד 100,000 - 3 נקודות

100,001 עד 500,000 - 5 נקודות

500,001 עד 2,000,000 - 8 נקודות

מעל 2,000,000 ש"ח - 12 נקודות

ד. "פקטור קיום פשרה" - שליש.

⁵ בכל מקום בו מצוין "זכאי" הכוונה למבוטח, לצד שלישי או למוטב, ככל שהדבר רלוונטי בהתאם לסוג התביעה.

קרי, אם כל יתר הקריטריונים שווים, תביעה שנסגרה בפשרה שלא במסגרת הליך משפטי תקבל ניקוד המהווה שליש מתביעה זהה שאיננה בפשרה.

על מנת להתחשב במקדם זה יש להסתמך על קיומה של אינדיקציה במערכת הממוחשבת של החברה ובהעדרה לא ניתן. ואולם, בענפי החבויות והחובה שבהם החלק הארי של התיקים נסגר בפשרה לאחר משא ומתן, הפקטור יחול על כל התביעות.

קביעת פקטור הפשרה נועדה לצורך עריכת חלוקה צודקת יותר של סכום הפשרה והגדלת חלקם של הזכאים אשר עניינם לא הסתיים בהסדר פשרה בהשוואה לזכאים שעניינם הוסדר בפשרה. קביעת פקטור נמוך יותר מבוססת בעיקר על הנימוקים הבאים:

- על פי פסק הדין בתביעה הייצוגית, חישוב הריבית המגיעה לזכאים שעניינם הוסדר בפשרה שונה מהחישוב לגבי זכאים שעניינם לא הסתיים בפשרה, באופן בו משך תקופת הזכאות לריבית במקרה של פשרה, קצר יותר במידה רבה. זאת מאחר שעל פי פסק הדין, התקופה לצורך חישוב הניקוד בהסכם הפשרה נמנית החל מהרישום הראשון במערכות החברה ועד למועד קבלת המסמך האחרון הנדרש לבירור החבות (ולא עד למועד התשלום כפי שהדבר בתביעות שלא הסתיימו בפשרה).
- כמו כן, מגדל סבורה כי בשים לב לכך שחלק ניכר מן התביעות המסתיימות בפשרה הינן במסגרת ענפי חובה וחבויות, בהם מתנהל מו"מ וכאשר בחלק לא מבוטל מן המקרים המבוטחים מיוצגים על ידי עורכי דין, הרי שצדק חלוקתי מצדיק להעניק למבוטחים שעניינם לא הסתיים בפשרה, פיצוי בשיעור גבוה יותר. בשים לב לכך, אף סבורה מגדל כי גם משיקולי הערכת סיכון, אם ההליך היה מתנהל עד תומו והיה מוגש על ידה ערעור על הקביעה בעניין הסדרי הפשרה, קיים סיכוי סביר שהערעור היה מתקבל בין באופן מלא ובין באופן חלקי.

ה. התביעות הרלוונטיות למנגנון הניקוד הן רק כאלה ששולמו בהן תגמולי ביטוח ושלא נפתח בעניינן תיק בבית המשפט. ככל שאין אינדיקציה ממוחשבת בדבר קיומו של ת.א., התביעה תיספר ותנוקד בהתאם למנגנון הניקוד. יובהר, כי אין במערכות חברות הביטוח אינדיקציה מיחשובית לאופן שבו הסתיים ההליך המשפטי אלא רק לכך שנוהל הליך בבית המשפט.

- ו. תביעות ששולמו למספר מוטבים, כל תשלום למוטב ייחשב כ"תביעה" לצורך חישוב זכאות על פי המתווה.
- ז. הסקורינג של התביעה יהיה מכפלת הגורמים לעיל, כשהוא מעוגל למספר השלם הקרוב ביותר (למעלה או למטה), כאשר חצי בדיוק יעוגל כלפי מעלה.

לשם הדוגמא:

זכאי שמשך התקופה שעברה מפנייתו לתשלום הראשון שלושה חודשים, וקיבל סך של 800,000 ש"ח במסגרת פשרה - הסקורינג שלו $1 * 8$ לחלק ל-3 = 2.66
סקורינג מעוגל = 3.

זכאי דומה, שעניינו לא הסתיים בפשרה, הסקורינג שלו יהיה 8.

ח. תבוצע סכימה של כל הסקורינג של כל התביעות באותה קטגוריה (ביטוח כללי, חיים או בריאות) וכל זכאי במסגרת תביעה יקבל חלק יחסי של הסקורינג שלו מסך הסקורינג המצרפי, וזאת מהסכום שמשויך לאותה קבוצה.

ט. תביעה בה תוצאת ההשבה הפרטנית נמוכה מסך של 75 ש"ח תועבר מראש לקרן.

י. מתוך כלל זכאי התביעות כאמור לעיל, קיימות 4 קבוצות של זכאים שככל שיש בידי החברה אינדיקציה לכך שהתביעה נוגעת לזכאי מאחת מ-4 הקבוצות, הסכום המגיע להם יועבר מראש לקרן לניהול וחלוקת כספים שהוקמה בהתאם לסעיף 27א לחוק תובענות ייצוגיות (להלן: "הקרן") לאור עלויות האיתור הלא פרופורציונאליות:

- זכאים שנפטרו אחרי קבלת תגמולי הביטוח (לאור הצורך באיתור יורשיהם);
- זכאים שהיו קטינים במועד קבלת תגמולי הביטוח (לאור העובדה שתגמולי הביטוח שולמו לאפוטרופוס שלהם ועכשיו יש צורך לאתר אותם);
- זכאים שאין בחברה נתונים אודותם;
- זכאים שלאחר פניה לבנקים יתברר שלא מתנהל על שמם חשבון בנק פעיל.

אופן תשלום הכספים לזכאים

א. ימונה רו"ח (אחד לכל חברות הביטוח) כממונה שיפנה לבנקים (בהסתמך על צו בימ"ש) ויבקש פרטי חשבון של הזכאים, לפי ת.ז/ח.פ. התשלום יבוצע בהעברה בנקאית בהתאם לפרטי חשבון הבנק שיתקבלו מהבנקים השונים. הממונה יכול להיות רו"ח רצאבי.

ב. מלוא סכום הפשרה יופקד על-ידי הנתבעת בחשבון נאמנות שיפתח הממונה החשבון וזאת בתוך 45 יום לאחר מתן פס"ד חלוט (להלן: "**חשבון הנאמנות**"). הממונה יפקיד את סכום הפשרה בחשבון נאמנות בתוכניות חסכון נושאות פירות עד לחלוקתו בפועל לחברי הקבוצה.

ג. שכר הממונה ייקבע על ידי בית המשפט הנכבד וישולם מתוך פירות סכום הפשרה שיופקד בידיו כאמור לעיל. עמלות ההעברה ועלויות יישום ההסדר על ידי הממונה ישולמו אף הן מתוך הפירות. יתרת הפירות שתיוותר תתווסף לסכום הפשרה אשר יחולק בין חברי הקבוצה בהתאם להסכם (חלוקה אחת).

ד. אם ניסיון ההעברה לחשבון הבנק, לפי הפרטים שיתקבלו מהבנקים השונים ייכשל, אזי בתום 90 יום ממועד ביצוע ההעברות, ייתרמו הסכומים שלא הועברו לקרן ויצטרפו לסכומים שמראש ייתרמו לקרן כאמור לעיל (כאשר הזכאות נמוכה מסך של 75 ש"ח וארבעת הקבוצות לעיל).

טו. 30% מהסכומים שייתרמו לקרן ייועדו לעמותות המסייעות למשרתי המילואים ובני/בנות משפחותיהם; 20% מהסכומים ייועדו לעמותות המפעילות כפרי נופש לילדים עם מחלות כרוניות מוגבלויות ולמשפחותיהם; 20% מהסכומים ייועדו לעמותות העוסקות בהקמה והפעלה של מעונות וגני ילדים לפעוטות ולילדים החולים בסרטן הנדרשים לסביבה סטרילית; 10% מהסכומים ייועדו לעמותות העוסקות במתן סיוע נפשי לאנשים במצוקה.

ב.6. הסדרה עתידית

36. מגדל והנתבעות הנוספות תסדרנה את התנהלותן בהתאם להנחיות והכללים שיפורטו בסעיף זה להלן, וזאת בכל תשלומי התביעות על פי פוליסות הביטוח המשווקות על ידן המסדירות את יישום הוראות סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח והרציונל העומד בבסיסו, לעניין מועדי תשלום הריבית, הכל כמפורט להלן:

תחולת ההנחיות

א. הנחיות אלו יחולו במלואן רק על ענפים שחוק חוזה הביטוח חל עליהם ועל פוליסות במטבע ישראלי. אשר לענפי ביטוח המשולמים במטבע חוץ או במטבע ישראלי המחושב לפי ערכו של מטבע חוץ - תחול הוראת סעיף 28(ד) לחוק חוזה הביטוח, כאשר חישוב 30 הימים ממועד מסירת התביעה ייעשה על פי הנחיות אלה.

ב. ההנחיות הינן בכל הנוגע לתשלום תגמולי ביטוח, היינו תשלום למבוטחים/צדדים שלישיים/מוטבים התובעים ריבית על תגמולי ביטוח מכוח סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח; ומשכך אינן חלות על תשלומים המתבצעים ישירות לספק (כגון מוסכי הסדר, רופאים, כתבי שירות וכד'), וכן, אינן חלות על תביעות שיבוב או תביעות ביטוח כפל שבהם מבוצע תשלום לחברת ביטוח אחרת או לגוף אחר המגיש תביעת שיבוב, לדוגמה - ביטוח לאומי או קופות החולים.

ג. במקרה של תביעה משפטית המסתיימת בפסק דין או הכרעה משפטית, יחייב האמור בפסק הדין או הכרעה

משפטית, לפי העניין.

- ד. במקרה של פשרה (מכל סוג שהוא : לרבות הסכם פשרה, כתב ויתור, כתב סילוק), שלא הסתיימה בפסק דין - אם במסגרת ההסדר יש ויתור מפורש של המבוטח/הצד השלישי/המוטב (להלן : "הזכאי") על ריבית עד מועד התשלום המוסכם בהסדר בפסקה בה המבוטח ויתר על ריבית מכל סוג לרבות מכוח חוק - אין חובת תשלום ריבית מעבר לסכום הפשרה המוסכם. אין באמור כדי לגרוע מחובת תשלום ריבית בגין איחור בתשלום מעבר למועד התשלום בפשרה. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, בטפסי הפשרה הסטנדרטיים של המבטח ייכלל בפסקה נפרדת נוסח ויתור מפורש לפיו במסגרת הסכם הפשרה מוותר הזכאי על ריבית מכל סוג לרבות מכוח חוק חוזה ביטוח.
- ה. יידוע המבוטחים אודות הפרטים והמסמכים שעם קבלתם נמסרה תביעת ביטוח לצורך תחילת מרוץ הריבית, ייעשה באמצעות העלאה לאתר המבטח (במיקום רלוונטי להגשת תביעת ביטוח), של הטבלה המופיעה בסעיף 36(ו) להלן.

חישוב הריבית - כללים בסיסיים

<u>סוג התביעה</u>	<u>הפרטים והמסמכים שעם קבלתם נמסרה "תביעה"</u>
גניבת רכב	הודעת המבוטח הכוללת את נסיבות האירוע הכוללת פרטים המאפשרים זיהוי של הרכב המבוטח.
אובדן/נזק לרכוש מבוטח / צד ג' בכל סוגי פוליסות הרכוש	הודעה הכוללת את נסיבות האירוע וכוללת פרטים המאפשרים זיהוי של הרכוש המבוטח. אם מדובר בתביעת כינון (לרבות תיקון) נדרשת גם חשבונית רכישה (תיקון).
אובדן כושר עבודה	הודעת המבוטח בדבר קרות מקרה הביטוח בהתאם להגדרת מקרה הביטוח בפוליסה, בצירוף אישור תומך ראשוני מצד ג' (כגון רופא או ביטוח לאומי).
ביטוח חיים / מוות	הודעת מוטב בדבר מות המבוטח, אסמכתא ראשונית אודות הפטירה (כגון הודעת פטירה, אישור קבורה וכו') ובמקרה של פטירה בשלוש השנים הראשונות לביטוח - פירוט נסיבות המוות.
נכות	הודעת המבוטח הכוללת את נסיבות האירוע וטענה בדבר נכות, בצירוף אישור רפואי ראשוני או אישור מביטוח לאומי התומכים בקיומו של מקרה הביטוח.
סיעוד	הודעה הכוללת פירוט ביחס למגבלות התפקודיות המבססות את היותו של המבוטח במצב סיעודי בצירוף וס"ר. במקרה של שיפוי בגין הוצאה - גם אסמכתא להוצאה.
שיפוי הוצאות רפואיות/ שיניים	הודעת מבוטח בלוויית מסמך רפואי ראשוני הרלוונטי להוצאה בגינה נדרש שיפוי ואסמכתא על ההוצאה הכספית.
בריאות-ניתוחים	הודעת מבוטח ומסמך רפואי המלמד על הצורך בניתוח ואסמכתא על ביצוע הניתוח. אם זו תביעת שיפוי - אז גם אסמכתא להוצאה.

הודעת מבוטח ומסמך רפואי על הצורך בפרוצדורה ואסמכתא על ביצוע הפרוצדורה. אם זו תביעת שיפוי - אז גם אסמכתא להוצאה.	בריאות - השתלות (בארץ ובח"ל), ניתוחים וטיפולים בחו"ל
הודעת מבוטח בדבר קרות מקרה הביטוח בהתאם להגדרת מקרה הביטוח בפוליסה, בצירוף אישור תומך ראשוני מצד ג' (כגון רופא או ביטוח לאומי).	מחלות קשות/שבר/כוויות
הודעת מבוטח הכוללת מסמך רפואי המלמד על הצורך בתרופה, מרשם ובו שם תרופה מדויקת, התוויה ומינון. במקרה של שיפוי - גם אסמכתא להוצאה.	תרופות
הודעת מבוטח הכוללת דיווח על מקרה הביטוח, אישור תומך ראשוני מצד ג' (חברת התעופה בענייני כבודה ככל שנדרש לפי הפוליסה או רופא בעניינים רפואיים). אם זו תביעת שיפוי - אז גם אסמכתא להוצאה.	נסיעות לחו"ל

ו. ריבית תיזכר מתום 30 יום ממסירת התביעה כאשר "תביעה" תיחשב ככזו שנמסרה בהתאם בטבלה להלן:

- ז. בכל מקום בו מדובר בטבלה בסעיף 36(ו) לעיל על "הודעה", הכוונה להודעה שנמסרה בכתב (לרבות הודעה בעל פה בשיחה טלפונית מוקלטת למבטח).
- ח. בכל מקום בו מדובר בטבלה בסעיף 36(ו) לעיל על מסירת "אסמכתא" לצורך קביעת המועד בו הוגשה תביעה, די במסירת העתק האסמכתא ואין חובה למסור מסמך מקורי לצורך חישוב מניין הימים לריבית.
- ט. כאשר יש רכיבי תביעה שונים בגינם תובע המבוטח/צד ג', כל רכיב ייחשב כ"תביעה" לצורך חישוב המועד לתחילת צבירת הריבית. למשל: תשלום בשיפוי ובכינון בביטוח דירה.
- י. הודעה של המבוטח אשר ממנה עולה כי היא הודעת זהירות בלבד ואין בכוונתו להפעיל בשלב זה את הפוליסה לא תיחשב כ"מסירת תביעה", למשל מן הטעם כי בכוונתו לתבוע את צד ג' האחראי למקרה הביטוח (למשל בתאונה) או שהוא בוחן אפשרות לתבוע את צד ג' האחראי לקרות מקרה הביטוח, או מכל סיבה שהיא. מסירת תביעה במקרה זה תהיה רק במועד בו נמסרה הודעה, כמפורט בסעיף 36(ז) לעיל, ממנה עולה שהמבוטח מבקש להפעיל את הפוליסה.

חישוב הריבית - חריגים

- יא. בתביעת רכוש המשולמת על פי דוח שמאי או הצעת מחיר לתיקון (במקרה שהרכוש לא תוקן), תשלום ריבית (א) ממועד דוח השמאי (או מועד הצעת המחיר לתיקון כאמור) אלא אם עולה מדוח השמאי שהשומה נערכה למועד מוקדם יותר או שעל פי דין המועד שנכון אליו מחושבת השומה הוא מוקדם יותר (כמו למשל במקרים של "אובדן גמור" בביטוח רכב), או (ב) מתום 30 יום מהמועד שבו נמסרה "תביעה" כאמור בטבלה שבסעיף 36(ו) לעיל, לפי המאוחר.
- יב. כאשר מדובר בתביעה לשיפוי בגין הוצאה (למשל ייעוץ רפואי או ניתוח או שיק על תיקון רכב), יש לחשב את הריבית 30 יום ממועד מסירת התביעה לקבלת החזר בגין הוצאה זו או ממועד פירעון התשלום בגין ההוצאה - לפי המאוחר.
- יג. היות ובתביעות ביטוח רכב נהוג, לטענת הנתבעות, לשלם בהמחאות דחיות ל- 3 חודשים למוסד ולשמאי, תיכלל בהודעת התשלום הערה ולפיה התשלום לזכאי אינו כולל ריבית בגין 3 חודשים אלה, ותזמין את הזכאי לעדכן את המבטח אם מועד פירעון התשלום קדם למועד קבלת תגמולי הביטוח, שאז יהיה זכאי לריבית החל מחלוף 30 ימים לאחר מועד הפירעון בפועל ובלבד שחלפו 30 ימים ממועד מסירת התביעה.
- יד. כאשר תגמולי הביטוח מחושבים כערך נוכחי מהוון של תשלומים עתידיים לצורך תשלום חד פעמי - על הסכום המהוון יש להוסיף ריבית מהמועד שביחס אליו נערך התחשיב או בחלוף 30 ימים ממועד מסירת התביעה - לפי המאוחר מביניהם.

טו. במקרים בהם מקרה הביטוח, כהגדרתו בפוליסה, התגבש במועד מאוחר למועד מסירת התביעה, יש לחשב את הריבית בחלוף 30 ימים מהמועד המאוחר כאמור.

טז. כאשר יש בפוליסה תקופת המתנה או מועד זכאות מוגדר, אשר בהתאם לתנאי הפוליסה הזכאות לתגמולי הביטוח קמה רק החל ממועד זה, ריבית תשולם מתום 30 יום ממסירת התביעה או מהמועד שבו תחלוף תקופת ההמתנה/מועד הזכאות, לפי המאוחר מבין השניים.

יז. פוליסות בתשלומים עיתיים (למשל סיעוד, אובדן השתכרות, אובדן רווחים וכיוצ"ב) יש לחשב ריבית רק בגין התשלום הראשון ולגבי תקופות שלאחר התשלום הראשון, אין חובת תשלום ריבית, ובלבד שהתשלומים העיתיים ישולמו במועדם.

יח. בפוליסות שבהן סכום הביטוח נושא תשואה - כאשר משולמת תשואה עד למועד התשלום בהתאם למוסכם בפוליסה, לא נדרש לשלם ריבית.

מגדל והנתבעות הנוספות תנהגנה לפי הנחיות אלה אלא אם כן אילו מבין עקרונות אלה ישונו בעתיד בדין לרבות בהוראות המאסדר.

בנוסף לאופן היידוע המפורט בסעיף 36(ה) לעיל, מגדל והנתבעות הנוספות תפרסמנה את ההנחיות והכללים בסעיפים 36 לעיל לסוכני הביטוח שעובדים עימן באמצעי התקשורת המקובלים, וזאת לא יאוחר מחלוף 60 ימים מהמועד הקובע.

ב.7. מינוי ממונה לצורך ביצוע ההסדר

37. הצדדים ממליצים למנות את המומחה, רו"ח אהוד רצאבי, הבקיא בנתוני התיק והמחלוקות הרלוונטיות, כממונה על ביצוע ההסדר.

38. הממונה יבצע התשלומים לחברי הקבוצה מכוח הסדר הפשרה, כמפורט בסעיף 35 לעיל.

39. מגדל תציג לממונה, מתוך מערכות המידע שלה, את מלוא הנתונים שידרוש הממונה לצורך ביצוע עבודתו.

40. הממונה ידווח לבית המשפט בתוך 30 יום לאחר השלמת תשלום הסכומים לזכאים על פי המתווה האמור לעיל ויבקש את אישורו של בית המשפט הנכבד להעביר את יתרת הסכומים לקרן. מובהר כי ההעברה לקרן תהיה בסכום אחד, לאחר אישור בית המשפט הנכבד, גם בנוגע לסכומים שמראש הוסכם על העברתם לקרן.

41. הממונה יחתום על כתב סודיות בנוסח שיועבר אליו על ידי הנתבעות.

42. שכר טרחתו של הממונה ישולם מתוך פירות חשבון הנאמנות.

43. הממונה יהיה רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הבהרות והוראות ככל שימצא לנכון.

ב.8. המלצה מוסכמת בדבר גמול לתובעים המייצגים ושכ"ט באי הכוח המייצגים

ב.8.1. שיעורי שכר הטרחה והגמול המומלצים

44. המלצת הצדדים מבוססת על המדרגות שנקבעו בע"א 2046/10 עזבון המנוח שמש נ' רייכרט (נבו, 23.5.2012) (להלן: "הלכת רייכרט") ובתנ"ג (מרכז) 10466-09-12 חברת השקעות דיסקונט בע"מ נ' דנקנר (נבו, 11.2.2018) אשר ערעור שהוגש ביחס אליה נדחה בתיק ע"א 2587/18 (להלן: "עניין אוסטרובסקי").

45. שיעורים אלה נפסקו בתביעות הייצוגיות שאושרו מול 7 חברות ביטוח (וביניהן חברות הביטוח הנתבעות בהליך דנא) בת"א 30028-04-11 יצחקי ואח' נגד כלל חברה לביטוח ואח' (נבו, 15.8.2024), ת"צ 30028-04-11 יצחקי ואח' נ' מגדל חברה לביטוח ואח'; ת"צ 24203-06-12 טאוב (משיח) נ' הכשרה חברה לביטוח; ת"צ 1655-05-11 נויוביץ נ' אילון חברה לביטוח; ת"צ 41075-02-10 פריזט נ' הפניקס חברה לביטוח (להלן כל התביעות הנ"ל יחד: "עניין יצחקי"), שאף בהן עסקו התביעות בסכומים משמעותיים.

46. לאור פסיקת ביהמ"ש העליון ברע"א 2957/17 **סופרגז חברה ישראלית להפצת גז נ' שוורצמן** (נבו, 17.3.2024) (להלן: "**הלכת סופרגז**"), השיעורים הנ"ל מומלצים **במצטבר** בעבור הגמול ובעבור שכר הטרחה; זאת, בשונה מאשר היה **בהלכת רייכרט**, שם נפסקו סכומים אלה בגין שכה"ט בלבד, כאשר הגמול לתובע שולם בנוסף לכך; בנוסף, בהתאם **להלכת סופרגז** שיעורי הגמול ושכה"ט מחושבים על בסיס "נטו" של הסכום שמשולמים לחברי הקבוצה ולא על בסיס "ברוטו" שמביא בחשבון גם את הגמול ושכה"ט כפי שהיה **בעניין רייכרט**.
47. לאור הלכות אלה, בהתאם להסכמות שהוסכמו בין התובעים המייצגים לבין ב"כ התובעים המייצגים, מומלץ כי שיעורי שכה"ט והגמול על פי המדרגות שנקבעו בפסיקה הנ"ל, יעמדו על השיעורים הבאים:

גובה התועלת לציבור	אחוז הגמול	אחוז שכר הטרחה
כל סכום עד 5 מיליון ₪	5% בצירוף מע"מ	20% בצירוף מע"מ
כל סכום שבין 5-10 מיליון ₪	4% בצירוף מע"מ	16% בצירוף מע"מ
כל סכום שבין 10-30 מיליון ₪	3% בצירוף מע"מ	12% בצירוף מע"מ
כל סכום שבין 30-60 מיליון ₪	2.4% בצירוף מע"מ	9.6% בצירוף מע"מ
כל סכום שמעל 60 מיליון ₪	2% בצירוף מע"מ	8% בצירוף מע"מ

48. שכר הטרחה והגמול יחושבו ביחס למגדל, בהתאם למדרגות הנ"ל, וביחס לתועלת שהפיקה קבוצת הזכאים שלה, בהתאם לאשר נקבע בסעיף 153 לפסקי הדין שאישרו את הסדרי הפשרה מול חברות הביטוח **בענין יצחקי**.
49. לצורך קביעת שווי התועלת לציבור, מבוקש להביא בחשבון את סכומי הפיצוי הכספי שיקבלו חברי הקבוצה המפורטים לעיל, המהווים, כאמור שיעור משמעותי ביותר כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה.
- בנוסף, שווי התועלת הכספית העתידית לחברי הקבוצות בגין ההסדרה העתידית שהושגה הודות לתביעות דנא ניתנת לכימות כספי (על פי המבחן שנקבע **בענין אופטיקה הלפרין**) ושוויה לציבור כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה הינו זהה לפחות לשווי הפיצוי בגין העבר הניתן בנוסף להסדרה העתידית.
- לכך יש להוסיף את העובדה שההסדר גיבש לראשונה סט הנחיות אחידות וברורות בסוגי הפוליסות השונות אל מול כלל הזכאים (המבוטחים, צדדים שלישיים ומוטבים), בבחינת יש מאין.
- ובנוסף, התועלת המשמעותית המושגת לחברי הקבוצה בגין בדיקת תביעות הביטוח במהירות וביעילות תוך הגשמת התכלית הגלומה בסעיף 28 לחוק חוזה הביטוח.
- בהתאם לכך, מבוקש לקבוע כי שווי התועלת לחברי הקבוצה ממנו ייגזרו אחוזי הגמול ושכר הטרחה יחושבו הן על בסיס הפיצוי הכספי בגין העבר והן על בסיס התועלת הכספית העתידית כדלקמן:
- שווי התועלת לחברי הקבוצה של מבוטחי מגדל חברה לביטוח** - 96,820,100 ₪, החישוב בוצע על בסיס של פיצוי בגין העבר בסך של 56,953,000 ש"ח בתוספת סך של 39,867,100 ₪ בגין התועלת העתידית שחושבה בהתאם להמלצת המגשר על בסיס של 70% מגובה הפיצוי בגין העבר, על אף, שכאמור, שווי התועלת העתידית שווה לכל הפחות לפיצוי בגין העבר.
- יצוין, כי הסכום הכספי שיחולק לציבור ועימו שווי התועלת לציבור אף יהיו גבוהים יותר בהתחשב בפירות הצפויים להתקבל בעתיד מחשבון הנאמנות כמפורט בסעיפים 35(יב) ו-35(יג) לעיל שיחולקו אף הם בין חברי הקבוצה.
- בהתאם לכך, הגמול ושכר הטרחה המומלצים ביחס לקבוצת מגדל חברה לביטוח הינם:** גמול בסך של 2,521,000 ₪ ושכ"ט בסך של 10,085,500 ₪, הכל בצירוף מע"מ.
- מומלץ כי שכר הטרחה והגמול ישולמו במועדים הבאים:**

- 49.1. בתוך 30 ימים מהמועד הקובע ישולמו 50% משכר הטרחה והגמול לתובעים.
- 49.2. בתוך 30 ימים מיום אישור בית המשפט את דוח הממונה הקובע כי הושלמה ביצוע יתרת התשלומים לחברי הקבוצה, ישולמו יתרת הגמול ושכר הטרחה.
50. תשלומי שכר הטרחה והגמול יבוצעו כנגד קבלת חשבוניות מס כדין ואישור בדבר ניכוי מס במקור, אישור ניהול ספרים ואישור ניהול חשבון. הנתבעת תנכה מס במקור מהסכומים בהתאם לשיעורים הקבועים בתקנות מס הכנסה (ניכוי במקור בעד שירותים או נכסים) התשל"ז-1977, לפי העניין, או בהתאם לאישור ניכוי מס במקור מפקיד השומה ביחס לניכוי מס במקור משירותים ונכסים.

ב.2.8. הנימוקים המצדיקים חישוב שווי התועלת לציבור בהתחשב בהסדרה העתידית

51. כאמור, בסעיף 29 לעיל, בנסיבות המיוחדות והחריגות של תיק זה, מבוקש כאמור לקבוע כי שווי התועלת לחברי הקבוצות לצורך חישוב הגמול ושכר הטרחה יעמוד על סכום הפיצוי הכספי בגין העבר בתוספת 70% מן התועלת הכספית העתידית, ששוויה שווה לפחות לגובה הפיצוי הכספי בגין העבר.
52. ודוק: **בענין אופטיקה הלפרין** נקבע על ידי כב' השופט עופר גרוסקופף, כי במקרים חריגים בהם שווי ההסדרה העתידית ניתנת לכימות כספי ובהם הסדרה עתידית זו הושגה בעקבות התובענה הייצוגית, הרי שיש מקום שתהווה חלק מבסיס החישוב:

"ויובהר, אין לשלול את האפשרות שבמקרים חריגים הסדרה עתידית תהווה חלק מבסיס החישוב, וזאת כאשר היא ניתנת לכימות על בסיס קריטריונים ברורים המשקפים את "הערך הכספי של הסעד, שהועבר בפועל, ובעקבות התובענה הייצוגית". דומה כי מדובר במקרים נדירים, ומכל מקום, המקרה שבפנינו אינו אחד מהם."

53. המקרה דנא הינו בדיוק אותו מקרה חריג עליו הצביע כב' השופט גרוסקופף בסעיף 31 לפסק הדין **בענין אופטיקה הלפרין**, כאשר מתקיימים המבחנים שנקבעו שם על ידו לפיהם: ניתן לכמת ולחשב את התועלת שהפיק הציבור מההסדרה העתידית (כמוצגת על ידי מגדל וכפי שיאומת על ידי המומחה) וכן כי אין חולק כי תועלת זו הושגה על רקע התביעות דנא.
54. קודם לקביעותיו **בענין אופטיקה הלפרין**, הציג כב' השופט גרוסקופף את הפסיקה שניתנה בת"א (מחוזי ת"א) 42526-03-12 **אינטרדייט בע"מ נ' פלאפון תקשורת בע"מ**, פסקה 18 (נבו, 16.6.2014) מפי כב' סה"נ השופט יצחק ענבר (להלן: **"ענין אינטרדייט"**) בה חושבה ההטבה שגילמה גם את התועלת העתידית על פי תחשיב של 175% משווי הפיצוי בגין העבר.
55. כן, הציג כב' השופט גרוסקופף שורה של פסקי דין נוספים בהם ניתן ביטוי להסדרה העתידית בקביעת חישוב היקף התועלת לציבור בהתבסס על אשר נפסק **בענין אינטרדייט - ת"צ (מרכז) 63471-12-17 שרגני נ' איזובר בתי קפה בע"מ**, פסקה 55 (נבו, 8.5.2023) מפי כב' השופט צבי ויצמן; ת"צ (מחוזי ת"א) 48640-11-19 **חללה נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ**, פסקאות 41-42 (נבו, 19.3.2024) מפי מותב נכבד זה; ת"צ (מחוזי ת"א) 30683-08-21 **גלסברג נ' מגה קמעונאות בע"מ**, פסקאות 38-41 ו-61 (נבו, 21.4.2024) מפי כב' השופטת הדס עובדיה; ת"צ (מרכז) 22715-11-16 **לפינר נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ**, פסקאות 12-13 (נבו, 18.2.2018); ת"צ (מרכז) 55899-07-15 **זנטון נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ**, פסקה 16 (נבו, 12.3.2018) שניתנו שניהם על ידי כב' השופט עופר גרוסקופף בשבתו בביהמ"ש המחוזי. ור' לענין זה, גם ת.צ. (ת"א) 2274-11-19 **חוסין אבו חוסין נ' כלל חברה לביטוח בע"מ** [נבו, 6.9.2026], סעיפים 49-56; ת.צ. (מרכז) 23267-12-19 **ברק רון נ' פספורטכארד ישראל סוכנות לביטוח כללי (2014) בע"מ** [נבו, 10.10.2024].

56. בענייננו, בו ברי כי אם היו מתקשרים הצדדים בהסדר שמפצה בגין העבר בלבד, בגדרו היו משולמים לקבוצות לאחר למעלה מ-13 שנים של ניהול הליך שעבר את כל התחנות האפשריות והגיע לישורת האחרונה, סכומים בהיקפים של 56,953,000 ₪ המשקפים כאמור שיעור משמעותי ביותר כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה, ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה, הרי שדי היה בכך כדי להצדיק פסיקת גמול ושכ"ט על בסיס המדרגות הגבוהות ביותר שנפסקו **בענין סופרגז ואוסטרובסקי**; על כן, במקרה כזה, בו היה ניתן רק פיצוי בגין העבר, לא היה בהסדרה העתידית כדי להגדיל את שיעור האחוזים (כפי שהוצע **בענין הלפרין**), באשר גם כך, היו צריכים כאמור להגיע לשיעור הגבוה ביותר רק על בסיס פיצויי העבר.
57. בענייננו, אלמלא הגשת התביעה, היו ממשיכים להיגרם לחברי הקבוצה אותם הנזקים שאירעו להם בעבר למשך שנים רבות נוספות קדימה, כאשר עמדתה של מגדל היתה ונותרה שיש לפרש את הוראת סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח באופן בו "יום מסירת התביעה" אשר 30 יום לאחריו מתווספת הריבית, הינו היום בו היה בידיה המסמך המהותי האחרון הדרוש לבירור החבות. על כן, התביעה וההסדרה העתידית שהושגה בגדרה, חסכו מחברי הקבוצה לפחות את אותם הנזקים בגינם ניתן פיצוי בגין העבר על פני שנים קדימה. כאמור לעיל, גם תוך כדי ניהול ההליכים כבר הביאו הפסיקות שניתנו בגדר התובענה לפסיקות אשר שינו את המצב תוך כדי תנועה.
58. בנוסף, מעבר למשמעות הכספית הישירה בדמות הגדלת הריבית לה זכאים המבוטחים, המוטבים והצדדים השלישיים, הרי שבזכות העובדה שהריבית מתחילה להצטבר על תגמולי הביטוח במועד מוקדם הרבה יותר מזה שבו נהגו חברות הביטוח בעבר, הרי שלעקרונות שנקבעו בהליכים דנא יש גם השלכה עקיפה, חשובה לא פחות (ונראה שאף יותר), של הגדלת התמריץ לחברות הביטוח לשלם את תגמולי הביטוח באופן מהיר, נוכח הקביעה שהתקבלה בתיק דנא לפיה פירות תגמולי הביטוח (הריבית) שייכים למבוטח והריבית שייכת למבוטח החל מהמועד של "יום מסירת התביעה" כפי פרשנותו בפסק הדין.
59. בנסיבות אלה, חישוב כלל התועלת לציבור הן הפיצוי שניתן בגין העבר והן מן התועלת העתידית הניתנת לכימות כספי, באופן הנותן ביטוי לתועלת זו (הגם שנראה כי התועלת אף גדולה מכך), ובמיוחד כאשר הוא אינו גורע מן הפיצוי שישולם לחברי הקבוצה הינו צודק וראוי.
60. דוגמא למקרה בו בית המשפט חרג מהשיעורים שנקבעו בהלכת רייכרט ובענין אוסטרובסקי אפילו במסגרת הסדר פשרה שהושג בטרם נוהלה התובענה הייצוגית לגופה מצויה בהחלטה שניתנה בת"צ (ת"א) 34975-11-14 **צמחוני נ' בנק ירושלים בע"מ**, בפסקה 94 (נבו, 22.5.2023), שהטעמים המפורטים שם לעניין מורכבות ההליכים, החשיבות הציבורית, התועלת לקבוצה ופעילות ב"כ התובעים בה נכונים וישימים גם לענייננו.
61. ההמלצה לפסיקת הגמול ושכ"ט בתובענה זו, מביאה אמנם לסכומים גבוהים, אך עסקינן במקרה ייחודי בו לאור כל אחד מן השיקולים שפורטו בסעיפים 29.1 - 29.6 לעיל, וקל וחומר שבשל הצטברותם יחד, יש מקום ליתן את הגמול והתמריץ ההולמים, שאינם באים על חשבון הקבוצה.

3.8. ב. הנימוקים והשיקולים לאורם מבוקש לאשר את הגמול ושכר הטרחה המומלצים

62. כידוע, בבואו של בית המשפט לדון ולקבוע את הגמול ושכר הטרחה, הינו בוחן שלושה שיקולים עיקריים - שיקולי תשומה; שיקולי תפוקה; ושיקולים הנוגעים למדיניות ציבורית.
63. בענייננו, על יסוד הדברים שיפורטו להלן, יטענו התובעים ובאי כוחם כי שלושת המבחנים הנ"ל מצדיקים פסיקת גמול ושכר טרחה על הצד הגבוה ביותר על פי הסקאלות שנקבעו בפסיקה עם תוספת בגין התועלת העתידית הרבה לה הביאה התביעה:
- 63.1. התועלת הגדולה שהפיקו חברי הקבוצות מתשלום פיצויים בסכומים הנאמדים בעשרות מיליוני שקלים לזכאים מכל חברת ביטוח.
- 63.2. העובדה שהפיצוי לחברי הקבוצות ניתן בכסף ולא בהטבות שוות כסף.

- 63.3. התועלת הגדולה הנוספת שיפיקו חברי הקבוצה ממניעת אותם נזקי עבר ובאותם השיעורים גם לעתיד לבוא לאור ההסדרה העתידית (להלן: **"התועלת העתידית הניתנת לכימות כספי"**).
- 63.4. התועלת הגדולה העקיפה הנוספת שיפיקו חברי הקבוצה מהעובדה שתשלום הריבית בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה, יביא לבירור ולתשלום תביעות ביטוח במהירות וביעילות לרווחת ציבור המבוטחים, המוטבים והצדדים השלישיים בהתאם לתכלית העומדת ביסוד סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח (להלן: **"התועלת הנוספת"**).
- על יסוד האמור לעיל, התועלת האמיתית שהפיקו חברי הקבוצה הינה כפולה מהפיצוי בגין העבר (ואולי אף יותר מכך בהתחשב בתועלת הנוספת כהגדרתה לעיל), אך מבוקש כאמור לחשבה על בסיס הרכיבים הניתנים לכימות כספי: הן הפיצוי שניתן בגין העבר והן מן התועלת העתידית שהושגה בעקבות התביעה וניתנת לכימות כספי. כל זאת, כאשר כפי שקבע כב' השופט גרוסקופף **בעניין אופטיקה הלפרין** במקרים חריגים בהם התועלת העתידית ניתנת לכימות כספי ובהם היא נוצרה בעקבות התביעה הייצוגית, יש מקום להתחשב בתועלת העתידית במסגרת קביעת שווי התועלת לחברי הקבוצה.
- 63.5. עסקינן בתובענה ייחודית בעלת חשיבות ציבורית רבה וחסרת תקדים, הן במורכבותה והן בכך שהיא עוסקת בכל הפוליסות המשווקות על ידי הנתבעת, שנוהלה בקשר עם סוגיה מרכזית ביחסים שבין מבוטחים, מוטבים וצדדים שלישיים לחברות ביטוח.
- 63.6. העובדה שפסק הדין החלקי והחלטת האישור, כבר הביאו תוך כדי ניהול ההליך להסדרה חלקית של השוק; תימוכין לכך, ניתן למצוא בשורה של פסקי דין בערכאות שונות בהן חוייבו חברות ביטוח להוסיף ריבית בהסתמך על אשר נקבע בתובענה זו.
- 63.7. העובדה שתשלום הגמול ושכר הטרחה מבוצע **בנוסף** על הפיצוי המשולם לחברי הקבוצות.
- 63.8. השלב הדיוני המתקדם בו מצויה התביעה - לאחר מתן פסק דין בשלב האחריות וכאשר התיק מצוי בישורת האחרונה שלו לפני פסק דין סופי בבית המשפט המחוזי.
- 63.9. העבודה הרבה שהושקעה על ידי התובעים ובאי כוחם בניהולו של הליך זה על פני למעלה מ-13 שנים **ובניהול הליך הגישור בפני המגשר**, הכל כמפורט **בפרק 2/א** לעיל, אשר הושקעו בגדרה עשרות אלפי שעות עבודה, בהליך בו קיים סיכון ובו התוצאה אינה מובטחת.
- 63.10. העובדה שהשיעורים המבוקשים **מבוססים על הצעת המגשר**, בהתאם למדרגות שנקבעו **בהלכת רייכרט, בהלכת סופרגז ובעניין אוסטרובסקי**, כאשר ברי, כי מקרה זה הינו בדיוק המקרה החריג המובהק בו יש לפסוק את השיעורים המקסימליים בהתאם להלכות אלה.
- 63.11. העובדה ששיעורי שכ"ט אלה נפסקו גם לחובת חברות הביטוח **בעניין יצחקי**, מקום בו הפיצוי בגין העבר עמד על 42% (בעוד בענייננו הוא עומד להערכת מגדל על שיעור גבוה יותר) ובו ההסדרה העתידית נאמדה בהיקף של 50% מן התשלומים העתידיים (בעוד בענייננו, היא עומדת כאמור על שווי זהה לפחות לפיצוי בגין נזקי העבר), שהושג בטרם ניתן פסק דין בשאלת האחריות (בשונה מענייננו בו ניתן פסק דין חלקי בשאלת האחריות).
- 63.12. המדיניות השיפוטית לעודד תביעות ראויות, בעלות עניין ציבורי רב, שיש בהן כדי להביא תועלת של ממש לחברי הקבוצה.
- 63.13. הסיכון שנטלו על עצמם התובעים ובאי כוחם בניהול הליך ארוך ומורכב שתוצאתו אינה מובטחת.
- 63.14. העובדה שלאור כל האמור לעיל, וכמפורט בפסיקת בית המשפט בתיק זה, עסקינן בתובענות אשר מגשימות במלואן את תכליות חוק תובענות ייצוגיות של מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו.

- 63.15. העובדה שאם עורכים תחשיב בו ייבדקו שיעורי הגמול ושכה"ט המומלצים המצטברים ביחס לגובה הפיצוי המשולם בגין העבר בלבד (קרי: סך של 56,953,000 ₪) הגמול בסך של 2,521,000 ₪ יהווה 4.42% מגובה הפיצוי בגין העבר ושכה"ט בסך של 10,085,500 ₪ יהווה 17.7% מגובה הפיצוי בגין העבר; ומאידך, אם עורכים תחשיב בו ייבדקו שיעורי הגמול ושכה"ט המומלצים המצטברים ביחס לגובה התועלת לציבור כולל 70% מן התועלת העתידית הניתנת לכימות כספי (קרי: סך של 96,820,100 ש"ח) - הרי ששיעור הגמול בסך של 2,521,000 ₪ יהווה 2.6% משווי התועלת לציבור ושכה"ט בסך של 10,085,500 ₪ יהווה 10.41% משווי התועלת לציבור.
- בהתחשב בפירות שייצברו בחשבון הנאמנות בעתיד (כמפורט בסעיפים 35(יב) ו- 35(יג) לעיל) שיחולקו אף הם לחברי הקבוצה, הרי ששיעור הגמול ושכר הטרחה אף יהיה נמוך מן השיעורים שפורטו לעיל.
- ודוק: אין בנמצא פרט לעניין יצחקי (בו הפיצוי בגין העבר עמד על 42% כאשר בענייננו הינו גבוה יותר וההסדרה העתידית שם עמדה על 50% לעומת 100% בענייננו, ואשר הושג לפני מתן פסק דין חלקי בשאלת האחריות) שום מקרה שהגיע להיקפים הכספיים מושא הליך זה.
- 63.16. בנוסף מופנה בית המשפט הנכבד אל הפירוט המובא במסגרת נספח 1 באשר לפסיקה בגדרה נפסקו שיעורי שכר טרחה וגמול גבוהים בהרבה מאלה המומלצים במסגרת הסדר זה, גם בהליכים מורכבים פחות, שלא עברו את כל השלבים ואת משך השנים בהם נוהלו תובענות אלה, וכן למחקרם של פרופ' קרן וינשל-מרגל ופרופ' אלון קלמנט "יישום חוק תובענות ייצוגיות בישראל - פרספקטיבה אמפירית" שמפרט את השיעור הממוצע שנפסק בתביעות ייצוגיות בשלבים השונים בהן נוהלו.

ב.9. פרסום הסדר הפשרה

64. מגדל תפרסם מודעה לציבור בדבר הגשת הבקשה לאישור הסדר הפשרה בשני עיתונים יומיים בנוסח שיוגש לאישורו של בית המשפט הנכבד בתוך 7 ימים, בהתאם להוראת סעיף 25(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, במועד שייקבע על ידי בית המשפט הנכבד.
65. לאחר מתן פסק דין המאשר את הסדר הפשרה, תפרסם מגדל הודעה בדבר אישור הסדר הפשרה, בנוסח שיוגש על ידי הצדדים לאישור בית המשפט בהתאם להוראת סעיף 25(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות (להלן: "ההודעה השנייה").
66. כמו כן, תציג מגדל את ההודעה השנייה באתר האינטרנט שלה, לכל אורך תקופת ביצוע הסדר הפשרה.
67. כל עלויות ביצוע הסדר הפשרה, לרבות עלויות פרסום ההודעות, יחולו על מגדל.

ב.7. ויתור ומעשה בית דין

68. עם אישור בית המשפט הנכבד את הסדר הפשרה ומתן תוקף של פסק דין, יתגבשו מעשה בית דין וויתור וסילוק של התובע ושל כל אחד מחברי הקבוצה כהגדרתה בסעיף 26.1 לעיל, שלא נתנו הודעת פרישה כדין, ביחס לכל הטענות, ההפרות והעילות שהועלו בגדר התובענה נגד מגדל.
69. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, עם אישורו של הסדר הפשרה על ידי בית המשפט, מוותרים התובע וחברי הקבוצה כלפי מגדל וכן נגד כל נושאי המשרה בה ו/או מבטחי המשנה שלה ו/או מי מטעמה באופן סופי, מלא ומוחלט על כל תביעה ו/או טענה ו/או דרישה ו/או זכות, מכל מין וסוג, המפורטות במסגרת התובענה.

טז. הסדר הפשרה ראוי הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה

70. על יסוד כל האמור לעיל, יטענו הצדדים כי הסדר הפשרה אשר גובש במסגרת הליך של גישור בפני המגשר עו"ד ד"ר עמוס גבריאלי, אותו מבוקש לאשר הינו ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקות בנסיבות העניין, ובפרט בשים לב למהות התובענה, שלב ומועד בירורה, לסיכונים והסיכויים של הצדדים ולהימשכות ההליכים הממושכים לתקופה נוספת.
71. כך גם, הסדר הפשרה ראוי הוגן וסביר בהתחשב בהיקפי הפיצוי בגין העבר; והן בהתחשב בתועלת שמפיק כלל הציבור משינוי התנהלות חברות הביטוח שמתמרץ אותן לבדוק את תביעות הביטוח בצורה מהירה ויעילה יותר.

ד. העדר צורך במינוי בודק בנסיבות העניין

72. סעיף 19(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות קובע, כי בית המשפט הנכבד רשאי להימנע ממינוי בודק וקבלת חוות דעת ממנו בתחום בו עוסקת בקשת האישור או התובענה הייצוגית טרם אישורו של הסדר הפשרה, אם סבר שמינוי כאמור אינו נדרש.
73. הצדדים סבורים כי הסדר הפשרה בענייננו אינו מצריך מינוי בודק, מהטעמים שיפורטו להלן.
74. שיעורי הפיצוי המהווים אחוז השבה משמעותי ביותר מהיקף הנזק המקסימלי של חברי הקבוצה, כפי שיובהר, להערכת הנתבעת, בדוח המומחה ובשים לב לאחוזי השבה שנקבעו בהסדרי פשרה בתביעות ייצוגיות לאחר אישור התובענה, כאשר ההסדרה העתידית מניבה תועלת בשווי הזהה לפחות לשווי הפיצוי בגין נזקי העבר; בנסיבות אלה, די בתוצאה זו, כדי להמחיש את העדר הצורך במינוי בודק.
75. בענייננו, בית המשפט הנכבד נכנס לעובי הקורה של התיק ומכיר את טענות הצדדים לפני ולפנים; זאת אגב שורת ההחלטות שניתנו על ידו - הן בהחלטת האישור, הן בפסק הדין החלקי, והן בשורה ארוכה של החלטות נוספות שניתנו לאחר פסק הדין החלקי בקשר עם עבודת המומחה מטעם בית המשפט באשר לאופן חישוב וכימות נזקי הקבוצה; בהתאם לכך, יש ביכולתו של כב' בית המשפט להעריך את סיכויי טענות הצדדים, ואגב כך, לבחון אם ההסדר ותנאיו הינם ראויים מבחינת האינטרס של חברי הקבוצה. נכונים לענייננו, הדברים שנקבעו בסעיף 103 לפסק הדין בענין יצחקי:

"בנסיבות העניין שלפני לא מצאתי למנות בודק לשם קביעה אם ההסדר הוא ראוי. הסדר הפשרה בענייננו הוא הסדר שעניינו השבה של אחוז מסוים מתוך הגביה נושא המחלוקת והמשך גבייה בשיעור חלקי לעתיד. סבירות הסכם מסוג זה היא עניין לבית המשפט לענות בו שכן הוא נגזר מהסיכויים והסיכונים של הצדדים בהליך. אשר לפיקוח על סכומי ההשבה ועל מתן ההנחה בגביה עתידית, בשיעורים המוסכמים - הצדדים הסכימו על מינוי של מפקח אשר יבחן את חישוב וביצוע התשלומים מכוח הסדר הפשרה, ואת חישוב וביצוע ההנחה העתידית מגביית גורם הפוליסה."

76. בנוסף, סכומי הפיצוי שישולמו לחברי הקבוצה ושיעורם ביחס להיקף הנזקים ייבדקו על ידי המומחה. בענין זה, מופנה כב' ביהמ"ש אל ע"א 7122/19 **היועץ המשפטי לממשלה נ' ממון**, ס' 14 לפסק הדין (נבו, 11.4.2022), בנסיבות שבהן מונה בודק במסגרת הליך הגישור והסדר הפשרה אושר ללא צורך במינוי בודק נוסף, וזאת **"בהינתן שבגיבוש הסדר הפשרה היה מעורב בודק חיצוני שמונה על ידי המגשר, כך שבהיבט המהותי ניתן מענה לדרישת חוק תובענות ייצוגיות באמצעות הבדק מטעם המגשר"**.
- הדבר נכונים מקל וחומר בענייננו מקום בו מדובר בבחינת סכומי הפשרה על ידי מומחה שמונה ע"י בית המשפט ביום 12.1.2023 למטרה זו ואשר במשך שלוש שנים וחצי עסק בכימות נזקי הקבוצה.
77. בנוסף, תנאי הסדר הפשרה, על כל מרכיביו, נקבעו במסגרת הליך גישור ממושך, בהתאם להצעת המגשר עו"ד ד"ר עמוס גבריאלי, ובליוייו הצמוד, לאחר שהמגשר בחן לעומק את טענות הצדדים, נתונים רבים ואת משמעותם הכספית, וביקש, כאמור, מרו"ח אהוד רצאבי לבדוק את סכומי הפיצוי ואת שיעורם ביחס להיקפי הנזקים.
- ר' לענין זה, בש"א (ת"א) 27068/06 **לוי נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ** (נבו, 2.2.2010) מפי כב' השופטת ענת ברון (בשבתה בביהמ"ש המחוזי):

"חשוב לא פחות, הורתו ולידתו של הסדר הפשרה הוא בהליך גישור שנוהל על ידי המגשר, כבוד הנשיא (בדימוס) מ' שמגר - אשר ירד לשורשו של הסכסוך, ערך פגישות רבות לא רק עם הצדדים לבקשת האישור אלא גם עם גורמים רלוונטיים נוספים כנציגי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות שבמשרד המשפטים ונציגי ארגונים שונים של בעלי לקות שמיעה. בכך תרם המגשר תרומה ניכרת לגיבושו של פיתרון כולל ומקיף לנושא בקשת האישור - ולבסוף גם נתן את האישור וברכתו להסדר הפשרה המוצע.... במצב דברים זה, ובמיוחד לנוכח השירות היסודי והיעיל שנתן המגשר לצדדים ולבית המשפט כאשר ניאות לקבל על עצמו את הגישור, ממילא מתייחד הצורך במינוי "בודק" כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות".

78. כפי שהובהר בפסיקה, בית המשפט ייטה שלא למנות בודק מקום בו מינויו אינו יעיל בעבור הצדדים, או בעבור חברי הקבוצה. מינוי בודק, מקום בו הוא אינו נדרש - כבענייננו - צפוי לסרב ולהאריך שלא לצורך את הדיון בבקשה לאישור הסדר הפשרה, יעכב את המועד בו יזכו חברי הקבוצה לפיצוי, ויטיל על הצדדים הוצאות מיותרות.
79. לנוכח כל האמור לעיל, סבורים הצדדים כי בנסיבות ענייננו אין הצדקה במינוי בודק לצורך בחינת הסדר הפשרה.

ה. שונות

80. הסדר פשרה זה מבטא את מלוא ההסכמות שהושגו בין הצדדים בקשר עם התובענה דנא. מבלי לגרוע מהאמור, מובהר כי כל טיטות הסדר הפשרה, התכתובות שהוחלפו בין הצדדים ודברים שנמסרו בעל פה בקשר להסדר, אינם מחייבים, לא ישמשו לפרשנות, לא יוצגו בפני ערכאות שיפוטיות ו/או בפני כל אדם ו/או ישות משפטית אחרים, ואף לא יהיו קבילים כראיה בהליכים שיפוטיים ובכלל.
81. מלוא ההוצאות הקשורות בביצועו של הסדר זה, ובכלל זה, הפרסומים, ההודעות לחברי הקבוצה, התשלום לממונה וכל הוצאה אחרת, ישולמו על ידי חמש חברות הביטוח שנתבעו בגדר התובענות.

ו. סוף דבר

82. הצדדים סבורים, כי הסדר הפשרה שהושג ביניהם המבוסס על הצעת המגשר, ובכלל זה, סכומי הפשרה וההסדרה העתידית, כמו גם התועלת העקיפה הנובעת מן ההסדרה העתידית, כמו גם ההמלצה על הגמול ושכר הטרחה, הם ראויים, הוגנים וסבירים מבחינת האינטרס של חברי הקבוצה.
83. נוסח ההודעה הראשונה, כמו גם תצהירי הצדדים ובאי כוחם יוגשו לתיק בית המשפט בתוך 7 ימים ממועד הגשת בקשה זו.
84. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כאמור ברישא לבקשה זו.

אורית מלכא, עו"ד
פישר ושות', עורכי דין
באת כח מגדל

מיכאל בך, עו"ד רון לדרמן, עו"ד
בך, לדרמן ושות'
באי כח התובעים

אני הח"מ, עו"ד ד"ר עמוס גבריאלי, מאשר כי הצדדים הגיעו להסדר הפשרה המפורט לעיל במסגרת הליך גישור שהתקיים בפני, לאחר מיצוי המשא ומתן בין הצדדים, כנקודת ההסכמה האפשרית היחידה שהצדדים כולם היו מוכנים לה. מרחב הסכמות זה נתפס בעיני כסביר, ראוי והוגן וההסכמות מאזנות את האינטרסים של הצדדים, כמו גם של הקבוצה, כפי שהתבררו בפניי בהליך הגישור. אני מאשר את הסדר הפשרה ומקיימו בחתימתי על פי הוראת תקנה 9(א) לתקנות בתי המשפט (גישור) התשנ"ג - 1993.

ד"ר עמוס גבריאלי, עו"ד-מגשר